

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Ústav sociální práce

Výkon alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19

Bakalářská práce

Autor: Nikola Chlumová

Studijní program: B0923P240001

Studijní obor: Sociální práce ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: JUDr. et Mgr. Filip Rigel, PhD.

Hradec Králové

2022

Zadání bakalářské práce

Autor:	Nikola Chlumová
Studium:	F19BP0309
Studijní program:	B0923P240001 Sociální práce
Studijní obor:	Sociální práce ve veřejné správě
Název bakalářské práce:	Výkon alternativních trestů v době pandemie nemoci covid-19
Název bakalářské práce AJ:	Execution of alternative punishments during the covid-19 pandemic

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se bude zabývat výkonem alternativních trestů v době pandemie nemoci covid-19. V teoretické první části je cílem vymezit základní pojmy spojené s výkonem alternativních trestů, jednotlivé druhy alternativních trestů využívané v ČR a výkon Probační a mediační služby. Druhá teoretická část bude zaměřena na právní úpravu alternativních trestů. V třetí teoretické části budou detailně rozebrány průběhy vybraných trestů, a to obecně prospěšné práce, domácí vězení a zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Cílem praktické části je zjistit, jaký byl rozdíl mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid-19 a při ní, s jakými nevýhodami či výhodami se pracovníci potýkali a jaké využívali metody. Výzkum bude vytvořen pomocí kvalitativní metody formou polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky PMS.

ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka a Dagmar DOUBRAVOVÁ, ed. Probační a mediační služby: možnosti řešení trestných činů. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-757-2. SOTOLÁŘ, Alexander, Pavel ŠÁMAL a František PÚRY. Alternativní řešení trestních věcí v praxi. Praha: C.H. Beck, 2000. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-7179-350-7. ŠČERBA, Filip. Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-87576-93-9. SVOBODA, Ivo. Úvod do studia Mediační a probační služby. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2005. ISBN 80-7318-261-0. VETEŠKA, Jaroslav. Mediační a probační služby v kontextu sociální andragogiky. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-898-7.

Garantující pracoviště:	Ústav sociální práce, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	JUDr. et Mgr. Filip Rigel, Ph.D.
Oponent:	doc. PhDr. Ing. Emília Janigová, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	30.4.2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Loukově dne 07. 04. 2022

Nikola Chlumová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu JUDr. et Mgr. Filipovi Rigelovi, PhD. za cenné rady a odborné vedení při vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem pracovníkům Probační a mediační služby, kteří byli ochotni uskutečnit se mnou rozhovor a poskytnout mi tak informace do výzkumné části mé práce.

Výkon alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19

Anotace

CHLUMOVÁ, Nikola. Výkon alternativních trestů v době pandemie nemoci covid-19. Hradec Králové, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce: JUDr. et. Mgr. Filip Rigel, Ph.D.

Bakalářská práce se bude zabývat výkonem alternativních trestů v době pandemie nemoci covid-19. V teoretické první části je cílem vymezit základní pojmy spojené s výkonem alternativních trestů, jednotlivé druhy alternativních trestů využívané v ČR a výkon Probační a mediační služby. Druhá teoretická část bude zaměřena na právní úpravu alternativních trestů. V třetí teoretické části budou detailně rozebrány průběhy vybraných trestů, a to obecně prospěšné práce, domácí vězení a zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Cílem praktické části je zjistit, jaký byl rozdíl mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid-19 a při ní, s jakými nevýhodami či výhodami se pracovníci potýkali a jaké využívali metody.

Výzkum bude vytvořen pomocí kvalitativní metody formou polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky PMS.

Klíčová slova: alternativní tresty, Probační a mediační služba, sociální práce, pandemie nemoci covid-19

Execution of alternative punishments during the pandemic covid - 19

Annotation

CHLUMOVÁ, Nikola. Execution of alternative punishments during the pandemic covid-19. Hradec Králové, 2021. The Bachelor thesis. University of Hradec Králové. Leader of the Thesis: JUDr. et. Mgr. Filip Rigel, Ph.D.

The bachelor thesis will deal with execution of alternative punishments during the covid – 19 pandemic. The aim of the first theoretical part is to define the basic terms connected with execution of alternative punishments, different kinds of alternative punishments used in the Czech Republic and administration of probation and mediation service. The second theoretical part will focus on a legal regulation of alternative punishments. In the third theoretical part, the course of selected punishments will be analyzed in detail, namely a community service, house arrest and a ban on entering sport, cultural and other social events.

The aim of practical part is to find out the difference between the performance of alternative punishments before and at the covid – 19 pandemic, the disadvantages or advantages that workers faced and the methods they used.

The research will be developed using a qualitative method in the form of semi – structured interviews with PMS staff.

Key Words: alternative punishments, Probation and mediation service, social work, a covid-19 pandemic

Obsah

Úvod	9
1 Restorativní justice	12
1.1 Principy restorativní justice.....	13
2 Probační a mediační služba	15
2.1 Charakteristika Probační a mediační služby České republiky	15
2.2 Význam využití mediace	17
2.3 Význam využití probace.....	18
3 Alternativní tresty	20
3.1 Druhy alternativních trestů.....	20
4 Obecně prospěšné práce	22
4.1 Úkony probačního pracovníka v rámci OPP	23
5 Domácí vězení	26
5.1 Úkony probačního pracovníka v rámci TDV	27
6 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	30
6.1 Úkony probačního pracovníka	30
7 Empirická část	33
7.1 Hlavní cíl a dílčí cíle výzkumu	33
7.2 Metoda šetření	34
7.3 Transformační tabulka.....	35
7.4 Volba a charakteristika výzkumného souboru	36
7.5 Popis organizace a průběhu výzkumu.....	37
7.6 Rizika výzkumu.....	38
8 Popis a interpretace dosažených výsledků	39
8.1 Interpretace dosažených výsledků – DC 1	39
8.2 Interpretace dosažených výsledků – DC 2	42
8.3 Interpretace dosažených výsledků – DC 3	43
8.4 Interpretace dosažených výsledků – DC 4	44
8.5 Interpretace dosažených výsledků – DC 5	47
9 Shrnutí výsledků	49
Závěr	52
Seznam použité literatury	55
10 PŘÍLOHY	I
Příloha č. 1: Otázky do rozhovoru	II
Příloha č. 2 – Režimová opatření na pracovištích PMS podle vydaného stupně ohrožení	IV

Úvod

Tématem bakalářské práce je „Výkon alternativních trestů v době pandemie nemoci covid – 19.“

Pandemie nemoci covid – 19 zasáhla celý svět a ochromila i fungování Probační a mediační služby. Objevily se různé překážky související s touto pandemií, se kterými se museli pracovníci potýkat, ať už při kontrole alternativních trestů, mediaci nebo dalších činnostech vykonávající Probační a mediační služba.

Již dříve jsem měla povědomí o existenci Probační a mediační služby, ale až na škole při exkurzích jsem se začala více zajímat o toto téma. Důvodem, proč jsem se zaměřila na toto téma, je že mě zajímalo, jak se pracovníci Probační a mediační služby „popasovali“ s pandemií nemoci covid – 19, zda vznikly při kontrole alternativních trestů překážky, pokud ano, jak je poté řešili. Probační úředníci jsou tedy jediní, kteří mi mohou tuto problematiku osvětit a sdělit své zkušenosti a názory.

Dosud žádná literatura zatím neposkytuje informace o kontrole výkonu alternativních trestů v důsledku nemoci covid - 19, o něž bych se mohla opřít. Hlavním cílem práce je zjistit, jaký byl rozdíl mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid - 19 a při ní, s jakými nevýhodami či výhodami se pracovníci potýkali a jaké využívali metody. Snažím se najít rozdíl v kontrole výkonu trestů. Před výskytem nemoci covid – 19 budu vycházet z literatury a z poznatků, které vyvodím z rozhovorů s pracovníky. Po výskytu nemoci covid – 19 budu čerpat z odpovědí pracovníků.

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část je rozvržena do několika kapitol, které se věnují obecnému hledisku, a to je restorativní justice, kterou se Probační a mediační služba řídí. Následuje další kapitola se zaměřením na Probační a mediační službu, na její charakteristiku a činnosti, které ve své působnosti vykonává. Poté se práce dostává ke kapitole alternativních trestů, po nichž následují stěžejní poslední kapitoly, které uzavírají teoretickou část. Jedná se o jednotlivé druhy alternativních trestů, na něž se soustřeďuje výzkumná část bakalářské práce.

Praktická část se zaměřuje na rozhovor mezi mnou a probačními pracovníky, kteří vykonávají kontrolu alternativních trestů. Výzkum se věnuje bariérám vzniklým při kontrole výkonu alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19, dále na metody a způsoby, kterými pracovníci vzniklé bariéry řešili a na jejich prevenci.

Zvolenou metodou pro výzkum byl polostrukturovaný rozhovor, jenž napomůže lépe pochopit překážky vzniklé v době pandemie nemoci covid – 19 a porozumění, proč

pracovníci využili dané metody a způsoby, které by bylo obtížné až nereálné zjistit pomocí kvantitativního šetření. Bohužel se vyskytlo úskalí, jelikož mi nebylo umožněno ze strany Probační a mediační služby rozhovory nahrávat. Z této skutečnosti vyplývá, že se v práci mohou vyskytnout drobné zkreslené odpovědi pracovníků.

Významný přínos pro sociální práci vidím v náhledu do situace, jak pracovníci zvládli situaci spojenou s pandemií nemoci covid – 19 a jaké pracovníci využívali metody. Přínos pro oblast sociální práce vidím v tom, že se někteří sociální pracovníci mohli dostat do podobné situace s obdobnými překážkami a mohli by tak využít poznatky z bakalářské práce do své praxe. Zároveň může být práce přínosem i pro další střediska Probační a mediační služby.

Seznam použitých zkratk s výkladem

ČR	Česká republika
OPP	Obecně prospěšné práce
PMS	Probační a mediační služba
TČ	Trestný čin
TDV	Trest domácí vězení
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
ZOPMS	Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě)

1 Restorativní justice

Aniž by si to člověk někdy uvědomoval, při spáchání trestného činu (dále jen TČ) je ovlivněno široké spektrum lidí, které trestní právo opomíjí, a nepřikládá jim takovou váhu. Hlavní roli hraje odsouzení pachatele a s tím související spravedlivý trest, který by měl i v některých případech nahradit vzniklou újmu poškozeným. (Zehr, 2003)

V úvodním odstavci této kapitoly byl popsán, jak funguje přístup retributivní, který se výrazně odlišuje od restorativního, kterému je určena tato kapitola. Retributivní přístup justice se liší od restorativního tím, že restorativní přístup má za cíl odstranit újmy způsobené pachatelem a snaží se najít řešení k zamezení recidivy pachatele. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010)

V trestní justici je v první řadě obětí stát oproti restorativní justici, kde je obětí poškozený, kterému byla TČ způsobena újma, a tím se vykreslil první pilíř restorativní justice. Restorativní justice může být využita samostatně nebo jít ruku v ruce s trestní justicí, respektive například s trestem odnětí svobody. Druhý pilíř usiluje o pachatelovu uvědomělost k odpovědnosti za spáchání TČ a přijetí následků z nichž plynou povinnosti a závazky. Je ovšem důležité zmínit, že nejen oběti, ale i pachatelé a komunita mají své potřeby, ale i povinnosti a závazky, kterými se musí zabývat. Pokud potřeby pachatele budou opomíjeny, mohou vzniknout rizika, že nelze zamezit dalšímu páchaní TČ. Závěrečným třetím pilířem je podpora angažovanosti a účasti, kde hlavním cílem je, že spolu zainteresované osoby komunikují a domlouvají se na společném řešení. Pro restorativní justici je důležitá náprava vztahů a škod s cílem naplnit trestní spravedlnost a snížit páchaní TČ. (Zehr, 2003)

Restorativní justice přihlíží na všechny osoby a dává jim prostor k zapojení do řešení řízení, do kterých se řadí pachatelé, poškození, ale i komunita, jenž se TČ dotkl. Pro zúčastněné je významné získání pocitu spravedlnosti a prostoru ke svobodnému vyjádření se ke konkrétnímu případu, kde mohou poukázat na svůj vlastní názor a prožitek na událost spáchaného TČ formou dialogů. Restorativní justice věnuje pozornost obětem a jejich potřebám a otázkám, na které hledají odpovědi k znovu nalezení ztracené důvěry, integrity a ostatních neméně cenných potřeb, povinností a závazků. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010)

1.1 Principy restorativní justice

Restorativní justice vychází z principů a hodnot, které jsou pouhým „vodítkem“, jak daný případ řešit (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010).

(Zehr dle Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010) charakterizuje výčet principů:

Respekt – projevuje se vůči všem zúčastněným osobám bez výhrady.

Odpovědnost - pachatel je zodpovědný za spáchaný TČ a motivuje ho k napravení a obnovení vztahů.

Dialog – probíhají různé druhy dialogů se všemi zúčastněnými, které pomáhají k urovnání věcí do původního stavu.

Participace - možnost zapojení všech osob, kterých se událost TČ dotkla a možnost vyjádření jejich názoru k situaci z jejich pohledu.

Vyváženost - hledá se řešení, které by ve výsledku bylo přijatelné pro všechny zúčastněné.

Dobrovolnost – účast pro vyřešení konfliktu je čistě dobrovolná pro všechny, kteří se mohou účastnit řízení.

Pospolitosť - princip, který vychází ze zapojení komunity navázané na pachatele a komunity, kde se nachází daná oběť.

Individualita – vyvažováno pospolitostí.

Restorativní justici lze využít na všechny druhy TČ, ale nelze přesně definovat, na který druh TČ bude platná. Každý TČ je individuální a něčím odlišný, proto restorativní principy slouží pouze jako pomocník k nasměrování dialogu a jeho dalším krokům. (Zehr, 2003)

Restorativní justice také nabízí formy k zprostředkování kontaktu podle Zehra (2003), které lze vykonat přímou (face to face) i nepřímou formou (dopisování či videonahrávkou) kontaktu:

Konference mezi obětí a pachatelem

Konference týkající se v první řadě pachatele a oběti, ale mohou se zúčastnit i jejich rodinní příslušníci nebo zástupci komunity, ale nejsou jejich primárními účastníky. Konference je zahájena za základě postoupení případu, pokud s tím pachatel

i oběť souhlasí a je vedena facilitátorem. Cílem konference nebo setkání je dohoda o náhradě škody za spáchaný TČ, která se při závažných TČ s motivem násilí neuzavírá.

Skupinová rodinná konference

V tomto druhu konference jsou již mimo pachatele s obětí mezi primárními účastníky i jejich rodinní příslušníci, zainteresované osoby či osoba z justice, pokud jsou důležití pro konkrétní případ a pro jeho možné vyřešení. Cílem konference je, aby pachatel převzal odpovědnost za svůj čin a změnil své chování. Konference nemá jasně daný plán, podle kterého se řídí, ale je přizpůsobená jednotlivým stranám. Jejich rysem je „rodinná schůze“, kde pachatel s jeho rodinou prodiskutují, co se stalo a připraví návrh, který posléze předají poškozenému a dalším účastníkům řízení.

Kruhy

V tomto druhu konference si účastníci sednou do kruhu a jeden po druhém si předávají slovo. Cílem je, aby každý promluvil a řekl, jak danou věc cítí. Účastníci konference jsou pachatelé, oběti, rodinní příslušníci, v některých případech zástupci justice či zástupci dané komunity. Účastníci reagují, jak TČ společensky ovlivnil potřeby obětí a pachatelů, odpovědnost komunity a jejich povinnosti.

Závěrem lze říci, že restorativní justice se snaží nepohlížet na potrestání jen jako na odplatu za TČ, ale snaží se pomáhat zainteresovaným osobám a navrátit jejich ztracené pocity, potřeby atd.. Restorativní justice je velmi důležitá pro Probační a mediační službu, ve které se restorativní principy uplatňují jak v rámci mediace, tak probace, ale o tom bude pojednávat následující kapitola.

2 Probační a mediační služba

V probační a mediační službě se při výkonu střetávají odvětví sociální práce s trestním právem, které se vzájemně propojují a hledají rovnoměrné východisko, které by bylo adekvátní, jak pro pachatele, poškozené, tak pro společnost. (Veteška, 2015)

Druhá kapitola bakalářské práce se zabývá charakteristikou Probační a mediační služby, dále výkonem probace a mediace, a tím spojenými úkony probačních pracovníků.

2.1 Charakteristika Probační a mediační služby České republiky

Probační a mediační služba (dále jen PMS) je státní nezávislou institucí, která vykonává svou činnost v České republice již od roku 2001 nabytím účinností zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě. PMS patří do resortu Ministerstva spravedlnosti. Probační a mediační činnost se vykonává v působnosti okresních soudů, kde jsou na stejné úrovni obvodní a městské soudy, jejich výkon zajišťují probační úředníci a probační asistenti. V současné době je v České republice 74 středisek. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010)

Střediska PMS lze rozdělit na různá oddělení, která se zaměřují na obviněné mladistvé a jejich vrstevníky blízkí se k tomuto věku nebo uživatele omamných a psychotropních látek (ZOPMS).

Probační pracovník musí splňovat určitá kritéria mezi, než se řadí: bezúhonnost, svéprávnost, vysokoškolské vzdělání ve společenskovední oblasti v magisterském studijním programu. Na asistenta jsou kladeny nižší nároky v podobě nižšího vzdělání, který může danou práci dělat se středoškolským vzděláním ze společenskovední oblasti, ale s podmínkou dovršení 21 let věku (Veteška, 2015). Pro probačního úředníka je potřebné absolvovat odbornou zkoušku po ukončení kvalifikačního vzdělání (§ 3 ZOPMS).

Probační pracovník musí dbát zákonů a jiných právních předpisů a také pokynů předsedy senátu a v přípravném řízení státního zástupce (§ 7 ZOPMS). Důležitou povinností probačního pracovníka je zachování mlčenlivosti v souvislosti s výkonem své funkce, která musí přetrvávat i po skončení pracovního poměru, pokud se nejedná o výjimku v případě spáchání TČ nebo jeho oznámení, kdy má probační pracovník ohlašovací povinnost. (§ 9 ZOPMS)

Posláním PMS je vykonávat probaci a mediaci v trestním řízení pomocí restorativního přístupu, a to tím způsobem, že kontrolují pachatele. Zároveň ale i pomáhají, respektive podporují oběti TČ, snaží se docílit účelného a pro společnost užitečného vyřešení konfliktu. Cílem PMS je integrace pachatele, která má vést pachatele k řádnému životu bez recidivy; dále je cílem participace poškozeného, respektive zapojení oběti do procesu, aby se znovu obnovil pocit bezpečí, důvěry a integrity. Posledním cílem, o který PMS usiluje, je ochrana společnosti, zejména pomocí určitých řešení spojených s trestním řízením. (Veteška, 2015)

Posláním PMS je také věnovat pozornost nejen dospělým, ale i mladistvým a obviněným, kteří téměř dosahují věku mladistvého. Pro mladistvé to může být užitečné zejména z důvodu motivace neopakování TČ. Neopomenutelným posláním PMS je zaměřit se na práva poškozených a na jejich ochranu a snahu nalézt řešení, které je dobré pro poškozeného i pachatele. Důležitým posláním, které je důležité jak pro PMS, tak pro společnost, je konání prevence vůči TČ. (Válková, Kuchta, 2012)

Probační a mediační služba spolupracuje s mnoha orgány. Mezi hlavní spolupracující patří orgány činné v trestním řízení, které mohou předávat informace pro plnění úkolů v rámci působnosti PMS (TŘ). Další orgány, s nimiž PMS úzce spolupracuje jsou: orgán sociálně právní ochrany dětí, soudy pro mládež, Vězeňská a justiční stráž, orgány sociálního zabezpečení, školy, školská zařízení, poskytovatelé zdravotních služeb, registrované církve a náboženské společnosti, zájmová sdružení občanů, nadace a další. Všechny vyjmenované subjekty mají povinnost sdělit potřebné informace nebo údaje o dané osobě, pokud jim v tom nebrání zákon jiný. (§ 5 ZOPMS) Jsou významné i v rámci opačné strany, kdy pracovníci PMS pomáhají klientům tyto instituce nebo organizace kontaktovat v rámci své potřeby (Svoboda, 2005).

Probace a mediace se liší od trestní justice tím, že využívá individuálnější přístup, kde zohledňuje všechny zainteresované osoby a hledí na jejich potřeby a povinnosti, které z konkrétní situace vyplývají. Trestní justice se zaměřuje na spravedlivé potrestání pachatele ve formě trestu, kde již nehledá příčiny vzniku TČ a jejich možné řešení konfliktů. Probace se zaměřuje, aby byla chráněna společnost před dalšími TČ, kterým se také zaobírá mediace, ale také se zaměřuje na věci, na které v trestní justici není prostor. (Svoboda, 2005)

2.2 Význam využití mediace

Mediaci lze využít v různých odvětvích a stále o ni roste zájem mezi psychology, sociálními pracovníky a dalšími. Tato část je věnovaná mediaci z hlediska PMS. (Veteška, 2015) Podle zákona o PMS se mediací rozumí mimosoudní vyrovnání sporu mezi podezřelým nebo obviněným a poškozeným za účelem urovnání konfliktu v souvislosti s trestním řízením, se kterým musí podezřelý nebo obviněný i poškozený souhlasit.

Mediace se vykonává až po sdělení obvinění na konkrétního pachatele, kdy středisko získá informace o daném případě. V případném řízení před soudem je spolupráce pachatele a obviněného s PMS dobrovolná (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010).

V rámci mediace lze říci, že mezi oběti se řadí nejen ti, kteří byli TČ přímo poškozeni, ale také rodina oběti i pachatele a další osoby z jejich blízkého sociálního okolí, kteří by mohli mít také „následky“ ze spáchání TČ. Pro výkon mediace, tedy trestní spravedlnosti, je důležité, aby si pachatel uvědomil následky spáchaného TČ a snažil se urovnat vztahy, které svým jednáním narušil, respektive převzal odpovědnost a našlo se spravedlivé řešení, které bude rovnocenné pro všechny zainteresované osoby a bude přínosné i nadále. (Svoboda, 2005)

Důležité je si uvědomit, že ne každý případ je vhodný v rámci mediace, ta je vhodná pro „prvopachatele“, jenž může ovlivnit jejich recidivu či doznání a přiznání viny (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010).

Podle Holé (2013) se mediační činnost propojuje s principy restorativní justice zejména v respektování nestrannosti, dobrovolnosti, vzájemné důvěry a dalších. O provedení mediace může požádat obviněný, poškozený nebo jejich právní zástupci či orgány činné v trestním řízení. „... stále platí, že drtivá většina aktivit PMS v oblasti činností směřujících k urovnání konfliktního stavu je z povahy věci soustředěna **do fáze před rozhodnutím tedy přípravného řízení a řízení před soudem**. Případy, do kterých PMS vstupuje ještě před tím, než u nich dojde k rozhodnutí ze strany státního zástupce nebo soudce, představují také největší potenciál pro řešení vzniklého konfliktu formou mediace.“ (Holá, 2013:329)

V rámci mediace nestranný mediátor využívá techniky poradenství, vyjednávání a psychoterapii, a to formou pomoci nikoli kontroly. Cílem je najít vhodné východisko k vyřešení konfliktu vzniklému díky TČ, kde budou zahrnuty potřeby všech osob.

Mediátor se snaží osoby nasměrovat k vyřešení problému a podporovat je k dosažení společného cíle, který si vytyčili. (Svoboda, 2005)

Z výzkumu od Holé (2013) bylo zjištěno, že poškození vyhledávají mediaci zejména z důvodu omluvy od obviněného, vysvětlení motivu TČ, náhrady škody, nápravy obviněného a vyhnutí se soudním jednáním. Oběti, které utrpěly fyzickou újmu, chtěly při mediaci ukázat poškozenému, jaké újmy jim byly způsobeny a nepovažovaly za tolik důležité finanční odškodnění. Při psychické újmě měly oběti jako hlavní cíl dokázat samy sobě, že se dokážou sejít s pachatelem TČ.

2.3 Význam využití probace

Probace vychází ze dvou oborů, a to sociální práce a práva trestního, kde se trest vykonává na svobodě, ale za určitých podmínek, kdy se při jeho porušení stanoví soudem nový trest (Veteška, 2015). Probační pracovník má za úkol být takovým sociálním pracovníkem, aby dosáhl zjištění opravdového motivu TČ (Svoboda, 2005).

Probační úředník vykonává svoji práci již před rozhodnutím trestního stíhání, shromažďuje údaje a informace o podezřelém nebo obviněném a o jeho rodinném a sociálním zázemí pro rozhodnutí soudce nebo státního zástupce. Dalším úkonem, který probační úředník vykonává, je že vytváří podmínky ohledně trestního stíhání, respektive ohledně uložení některého z alternativních trestů, povinností, omezení nebo opatření u mladistvých, které nejsou spojeny s výkonem trestu odnětí svobody. Cílem uložení je odhalení příčin TČ a možnosti návrhu řešení situace. Dále motivuje klienta k řešení následků ze spáchaného TČ a jeho odpovědnosti za trestní jednání. Po rozhodnutí trestního stíhání soudem nebo státním zástupcem má probační úředník za úkol kontrolu výkonu uložených alternativ. Zde může fungovat i opačná část, tedy pomoc k návratu do běžného života bez dalšího porušování zákona. V průběhu celého trestního řízení je probační pracovník k dispozici pro poškozené k vyřešení sporu. (Matoušek, Kodymová, Kolářková, 2010)

„Činnost probačních úředníků tímto způsobem přispívá k naplnění smyslu spravedlnosti, alternativních trestů a vůbec alternativních způsobů řešení trestních věcí. V našich podmínkách je využitelná ve všech stádiích trestního řízení. V přípravném řízení je to zvláště při podmíněném zastavení trestního stíhání a spíše okrajově v souvislosti s narovnáním mezi obviněným a poškozeným, v soudním stádiu řízení pak vedle již

zmíněného podmíněného upuštění od potrestání, stejně jako při uplatnění řady alternativních trestů nespojených s bezprostředním výkonem odnětí svobody, zvláště tedy při podmíněném odsouzení ....“ (Svoboda, 2005:38)

Hlavní náplní probačního pracovníka v rámci probace je vykonávání dohledu pomocí osobních kontaktů s účastníkem řízením. Při prvním setkání vypracuje pracovník probační program, kde budou vyčleněny kroky plánu dohledu. Plán dohledu obsahuje určenou dobu dohledu, jaké má osoba uložené povinnosti či omezení a další podmínky k výkonu dohledu např. zda osoba dodržuje podmínky dohledu nebo zda spolupracuje s dalšími osobami či subjekty. (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010)

Jeho úkolem je také zabezpečit a poskytovat probační a resocializační programy, kdy po dokončení získá výsledky klientů. Autoři poukazují na metodický standard probace z roku 2009, kde je program určen pro obviněné či odsouzené, kteří mají soudem uložený program vykonat. Oběti a pachatelé, kteří nemají program soudně uložený, se mohou zúčastnit programu na základě dobrovolnosti. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010)

Úkolem probačního pracovníka je kontrola a poskytování právních rad a pomoc při reintegraci do společnosti. Výhodu v probačním dohledu lze nalézt zejména v neizolování jedince od své rodiny, dění ve společnosti a v přístupu v zacházení s pachateli méně závažných TČ, na které se dohled a výkon alternativních trestů nejvíce zaměřuje. V dohledu může být významným plusem také nižší riziko přeplnění věznic, a tím vyplývající lepší ekonomické hledisko. Mezi další významné plusy lze zařadit prevenci a resocializaci, zejména z důvodu, že pachatel má šanci ukázat svou nápravu ve svém přirozeném prostředí než v izolovaném vězeňském zařízení, kde by mohlo dojít k psychické i fyzické újmě, ztrátě osobní svobody a sebeúcty. Pachatel by se též mohl naučit novým věcem ve zločinu, které by v přirozeném prostředí nemusel získat. (Veteška, 2015)

3 Alternativní tresty

Existuje mnoho pachatelů, kteří spáchali TČ, ale ne natolik závažný, aby za jejich nezákonnou činnost byli odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Nabízí se řešení v podobě uložení alternativních trestů, které nemají jednotnou definici a v trestním zákoníku je pod tímto názvem nenalezneme. Jsou nastaveny tak, aby jejich účel trestu měl stejný účinek, avšak nelze alternativní tresty brát jako zmírnění či zlepšení podmínek výkonu trestu. (Válková, Kuchta, 2012)

Alternativní trest musí splňovat určitá kritéria, aby ho soud mohl konkrétnímu pachateli uložit. Délka trvání trestu musí být adekvátní ke spáchanému TČ a neopomenutelně i trestu odnětí svobody, který by byl pachateli případně uložen. Alternativní trest nesmí zasahovat do osobní svobody pachatele a odsouzený by měl mít předpoklady, aby alternativní trest vykonal. (Válková, Kuchta, 2012)

Alternativní trest je trest nespojený s odnětím svobody a nese s sebou určité výhody s ním spojené. Mezi přínosy lze zařadit nižší náklady výkonu uloženého trestu, snížení vytížení věznic a také přínosy pro pachatele TČ. (Aktuality – Portál justice, 2017, online) Je ale také poukázáno, že spáchaný TČ byl nesprávný a je tedy důležité, aby za TČ vzal pachatel odpovědnost. Výhodou uložení alternativních trestů (autorka se odkazuje na trest OPP, TDV, peněžitý trest a podmíněné odsouzení s dohledem i bez) lze vidět v posilování motivace od rodiny, blízkých nebo pracovníků PMS. Dále si odsouzený nezíská možné kontakty od dalších odsouzených ve věznici, které by ho mohly dovést k dalšímu páchání TČ. (Konečná, 2015, online) Další výhodou pro pachatele je, že není ohrožena jeho sociální integrace ve společnosti ani v rodinném kruhu. Pachatel se dál může věnovat svému zaměstnání a jeho psychika není dopadem pobytu ve vězení ohrožena. Pro odsouzeného výkon alternativního trestu, který probíhá bez omezení osobní svobody je přívětivější i z hlediska resocializace. (Aktuality – Portál justice, 2017, online) *„S důrazem zejména na výše nastíněné výhody je v ČR postupem doby stále více přistupováno k ukládání alternativních trestů a snaže nestigmatizovat pachatele trestného činu s ohledem na jeho další život po vykonání stanoveného trestu.“* (Konečná, 2015:133, online)

3.1 Druhy alternativních trestů

V České republice je možné vybrat z 12 alternativních trestů a některé z nich lze uložit samostatně nebo může dojít ke spojení s dalšími alternativními tresty. Alternativní

trest lze v jeho průběhu nahradit jiným trestem. Zde je výčet alternativních trestů podle trestního zákoníku dle §52, mimo trestu odnětí svobody, který se mezi alternativní tresty neřadí:

- „a) domácí vězení
- b) obecně prospěšné práce
- c) propadnutí majetku
- d) peněžitý trest
- e) propadnutí věci
- f) zákaz činnosti
- g) zákaz držení a chovu zvířat
- h) zákaz pobytu
- i) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce
- j) ztráta čestných titulů nebo vyznamenání
- k) ztráta vojenské hodnosti
- l) vyhoštění“

V roce 2020 vstoupil v platnost zákon č. 114/2020 Sb., který přiřadil nový alternativní trest mezi ostatní a jeho název zní: zákaz držení a chov zvířat, jim se však PMS nezabývá a nekontroluje jeho výkon.

Další kapitoly se zaměřují přesněji a důkladněji na alternativní tresty, na něž jsou v praktické části bakalářské práce zaměřeny otázky a následně vyvozeny výsledky.

4 Obecně prospěšné práce

Prvním z alternativních trestů, kterým se tato práce bude hlouběji zabývat, je zároveň tím nejúkladnějším a nejpřísnějším trestem, jedná se o obecně prospěšné práce.

Trest spočívá v odpracování určitých hodin pachatelem, jeho rozsah hodin uloží soud v míře spáchaného TČ v mezích 50 – 300 hodin (Válková, Kuchta, 2012). Vykonávání trestu pachatel koná ve svém volném čase, osobně a do doby jednoho roku od doby, kdy soud trest nařídil (§ 65 odst. 1 TZ). Za charakteristiku obecně prospěšných prací (dále jen OPP) lze považovat skutečnost, že práce musí být obecně prospěšná pro společnost. „Pokud jde o státní nebo jiné obecně prospěšné instituce, v jejichž prospěch lze obecně prospěšné práce vykonávat, zákon jejich okruh vymezuje tak, že konkretizuje oblasti činnosti, kterými se zabývají (vzdělávání, věda, kultura, školství, ochrana zdraví, požární ochrana, ochrana životního prostředí, podpora a ochrana mládeže, ochrana zvířat, humanitární, sociální, charitativní náboženská, tělovýchovná a sportovní činnost).“ (Válková, Kuchta, 2012:289)

Pro samotného pachatele je tento druh trestu újmou, kdy pachatelovi je odebrána část jeho volného času, ve které musí odčinit svůj trest za spáchaný TČ, a to bez finančního výtěžku. Pro společnost může mít takový druh trestu vliv zejména takový, že spáchaní pachatelova TČ má negativní dopad a za protiprávní čin proti státu jsou dány sankce. (Šámal et al., 2014) Významným plusem OPP je, že nejsou narušeny sociální, rodinné ani pracovní vztahy odsouzeného. Při výkonu trestu odnětí svobody dochází k narušení těchto prostředí, které mohou mít následky při návratu do běžného způsobu života (Veteška, 2015).

Trest se ukládá jako alternativa, kdy TČ není závažný natolik, aby byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody nebo trest domácího vězení, ale zároveň nepostačuje pouze uložení peněžitého trestu. (Šámal et al. 2014) Pokud odsouzený neplní výkon uloženého trestu (respektive nevede řádný život, vyhýbá se nástupu výkonu trestu, bezdůvodně porušuje sjednané podmínky, maří výkon nebo nevykoná trest ve stanovené době) soud může přeměnit trest na trest jiný, a to trest odnětí svobody, domácí vězení či peněžitý trest. U trestu odnětí svobody je každá neodpracovaná hodina v přepočtu jeden den odnětí svobody. Trest soud ukládá za trestné činy, které jsou méně závažné a v trestním zákoníku se nalézají pod pojmem přečiny. Trest OPP se ukládá zejména pachatelům, kteří již opakovaně spáchali úmyslný TČ s mírnou či střední závažností a okolnosti dovolují, že nemusí být uložen trest odnětí svobody. OPP lze uložit spolu

s dalšími tresty, omezeními, povinnostmi či výchovnými opatřeními u osob v blízkém věku mladistvých, s cílem, aby vedli řádný život, kromě trestu domácího vězení a trestu odnětí svobody. (Ščerba, 2014) Neukládá se pachatelům, kterým byl v předchozích třech letech tento trest přeměněn na nepodmíněný trest odnětí svobody, výjimkou může být, pokud pachatel prokázal změnu k vykonání tohoto trestu a že výkon trestu vykoná. (Šámal et al. 2014)

OPP lze ukládat nejen osobám zletilým, ale i osobám mladistvým, kteří mají nepatrně odlišné podmínky pro uložení a vykonání trestu. Primárně je odlišné množství možných uložení hodin, kde místo 50 – 300 hodin lze uložit pouze 50 – 150 hodin. Kromě zmíněných podmínek, na které se u zletilých pachatelů přihlíží, se u mladistvých pachatelů ještě nahlíží, aby nebyla narušena příprava na budoucí povolání a neohrozilo se jejich vzdělávání. OPP je jedním z nejpřísnějších druhů trestů, proto by tento trest mohl mít preventivní účely pro zamezení recidivy mladistvých pachatelů. (Ščerba, 2014)

4.1 Úkony probačního pracovníka v rámci OPP

Trest OPP může být uložen i trestním příkazem pouze po předchozí zprávě od probačního pracovníka (§ 314e TŘ). Probační úředník musí před uložení trestu soudem zjistit podmínky k jeho uložení. Pro uložení trestu jsou dány určité stanovy; zjištění zdravotní způsobilosti pachatele k výkonu, hledisko pachatele k výkonu OPP, kde uložení tohoto trestu přes pachatelův nesouhlas neomezuje jeho možnost uložení, ale jeho souhlas s uložení může mít úspěšný výsledek. V případě, že je předpoklad, že OPP pachatel řádně dokončí, tak se místo souhlasu zjišťuje jeho motivace a postoj k OPP a jeho vykonání. (Ščerba, 2014) Pracovník PMS na základě domluvy s příslušným soudem vyzve pachatele k dostavení z důvodu seznámení s trestem OPP a pro určení místa výkonu OPP. Odsouzený má povinnost se dostavit na středisko PMS v jejich stanoveném termínu, které bude mít na starost jeho kontrolu výkonu. PMS ho též upozorní na následky, pokud se nedostaví. (§ 336a TŘ) Probační pracovník by se měl orientovat, aby dal odsouzenému práci v místě jeho bydliště (Ščerba, 2014). Pokud, ale existují důvody, kdy nelze vykonávat v místě bydliště, respektive v obvodu daného soudu lze práci vykonávat i mimo obvod se souhlasem pachatele. (§ 336a TŘ) Na schůzce s probačním pracovníkem se projednávají podmínky k výkonu, do kterých se řadí i povinnosti a omezení, výchovná opatření, z nichž vyplývají pokyny k dodržování

a možné náhrady škody, odčinění nemajetkové újmy a vydání bezdůvodného obohacení za spáchaný TČ. Probační pracovník také v rámci OPP spolupracuje hlavně s poskytovateli OPP, kteří informují dané středisko o jejich požadavcích pro vykonávání OPP. (§ 338 TR) Probační pracovník s každým odsouzeným projednává podmínky výkonu trestu a v rámci toho je stanovený harmonogram výkonu práce se subjektem, kde odsouzený bude trest vykonávat.

Pracovník musí dbát na to, aby dohodnuté podmínky byly přívětivé pro obě strany, odsouzeného i poskytovatele, u něhož bude trest vykonán. Odsouzený musí být poučen od probačního pracovníka o podmínkách výkonu, které jsou součástí usnesení o druhu a místě výkonu OPP. Seznámit ho s následky vyplývající z neplnění uložených stanov soudem, respektive uložení možné pořádkové pokuty či přeměna trestu při jeho neplnění. Pokud pachatel neplní určené požadavky, probační úředník nahlásí soudu neplnění řádného výkonu trestu. Po seznámení se všemi podmínkami vyplývajícími z výkonu OPP má odsouzený povinnost dostavit se v den určený probačním úředníkem do instituce, kde bude vykonávat OPP a po celou dobu, respektive již od pravomocného rozsudku, a to až po skončení vykonání uloženého trestu vést řádný život. (Ščerba, 2014) Po vykonání trestu nebo jeho přerušení, upuštění se hledí na odsouzeného jako by nebyl odsouzen (§ 65 odst. 5 TZ).

Probační pracovník primárně odpovídá za kontrolu výkonu, kde jeho úkon je zaměřen na kontrolu přiměřených povinností i omezení a kontrolu výchovných opatření u mladistvých. Dalším významným úkonem je vedení evidence o odsouzených, kteří vykonávají OPP, zda vykonávají trest dle stanoveného harmonogramu. Pokud odsouzený spáchal méně závažný prohřešek v rámci výkonu OPP, probační pracovník může odsouzeného pouze napomenout a poučit ho o možných následcích, když bude pokračovat v takovém chování či jednání. (Ščerba, 2014) Odsouzený má povinnost se dostavovat k probačnímu úředníkovu v určených lhůtách, k zjištění, zda dodržuje přiměřené omezení a povinnosti nebo výchovná opatření (§ 336 TR). Probační pracovník vykonává namátkové kontroly pachatele při jeho výkonu obecně prospěšných prací. Bohužel nemůže být při každém vykonávání trestu tedy jeho částí, musí proto spolupracovat s poskytovateli, kde pachatel svůj trest vykonává a zjišťovat informace o jeho konání, nebo porušování různých podmínek. (Ščerba, 2014)

Výkon trestu může být pozastaven zejména z důvodu pachatelovy zdravotní indispozice, zákonné překážky nebo jeho nástupu na výkon trestu odnětí svobody či

pokud se nachází ve vazbě za spáchání jiného TČ. (§ 65 TZ) OPP mohou být také přerušeny kvůli těhotenství, matce narozeného dítěte nebo z jiných důležitých důvodů. Vyjmenované důvody se nezapočítávají do 1 roku, kdy má být trest vykonán (§ 339 TŘ). Trest OPP může být výjimečně ponechán nebo prodloužen až o šest měsíců i v případě, že odsouzený dal příčinu pro změnu. Lze uložit i možné další podmínky stanovené v trestním zákoníku v paragrafu 65 odstavec 4.

Položme si otázku, zda lze pandemii nemoci covid - 19 brát jako zákonnou překážku, protože v již zmíněné době byly instituce dané zákonem zavřené a výkon obecně prospěšných prací nemohl být naplněn. Vzniká i další navazující otázka, jak pracovníci PMS danou situaci řešili. Odpovědi lze nalézt ve výzkumném šetření v praktické části bakalářské práce.

5 Domácí vězení

Dalším alternativním trestem, jímž se práce zvláště zabývá, je trest domácí vězení (dále jen TDV), který patří mezi nejmladší a zároveň nejpřísnější alternativní tresty v ČR. V tomto případě lze opravdu říci, že je to alternativa k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, protože napomáhá k snížení přetížení věznic pachateli nepodmíněných trestů odnětí svobody. Jako u trestu obecně prospěšných prací je důležité dbát na závažnost TČ, naplnění trestu z hlediska potřeb pachatele zejména z pohledu zaměstnání, zdravotní způsobilosti pachatele a jeho souhlasu. Soud ukládá tento trest, pokud nepostačuje pouze podmíněný trest odnětí svobody, ale nemá v popisu tento trest nahrazovat. (Válková, Kuchta, 2012)

TDV sice omezuje osobní svobodu pachatele, ale svým způsobem je i na svobodě a může vést „normální způsob života“ bez následků porušení vazeb s rodinou, sociálního prostředí, prací a vedení řádného života (Veteška, 2015). Trest může být uložen až na dobu dvou let samostatně, pokud uložení jiného trestu není zapotřebí z hlediska osoby pachatele a jeho míře a povaze závažnosti TČ nebo vedle dalšího trestu, avšak nelze uložit společně s výkonem trestu odnětí svobody nebo obecně prospěšnými pracemi. (Šámal et al., 2014) Pokud je TDV uložen na základě trestního příkazu, musí se přihlížet na předchozí vyžádanou zprávu od probačního pracovníka, kterou se zjišťují možnosti výkonu TDV a přístup obviněného k možnému uložení TDV. TDV je ukládán s přihlédnutím k této zprávě a zamezuje tak uložení trestu pachatelům, kteří jsou nevhodní pro uložení tohoto typu trestu, například vzhled k jejich bydlení. (Ščerba, 2014) TDV je možné uložit soudem v rámci trestního příkazu na dobu jednoho roku (§ 314e TŘ). Soud může při výkonu domácího vězení nařídít i dohled (§ 60 TZ).

TDV se liší od ostatních alternativních trestů v tom, že ho nelze uložit přes nesouhlas pachatele. Je tak jediným trestem, kde musí být sepsán písemný souhlas s tím, že se bude odsouzený po vymezenou dobu zdržovat na dané adrese a při kontrole poskytne součinnost (bez problému ho budou moci zkontrolovat). Obviněnému, ale nesmí ve výkonu bránit jeho zaměstnání, nemůže mu být též bráněno ve využití zdravotních služeb, pokud se obviněný léčí v důsledku nějakého onemocnění nebo v důsledku zranění. (Ščerba, 2014) Další věcí, která je specifická u trestu domácího vězení je, že předseda senátu může změnit místo výkonu trestu odsouzeného, ale musí existovat důležité důvody (zákon mezi ně řadí například vykazání), ale nesmí změnit počet hodin v týdnu, kdy se má odsouzený v obydlí nacházet. (Šámal et al. 2014) Návrh na změnu může být i v rámci

místa přiměřených povinností, omezení či výchovných opatření, ale nikdy nesmí být v neprospěch odsouzeného. (§ 334e TŘ)

Vedle TDV může soud nařídit přiměřené omezení a povinnosti. V případě osob blízkých věku mladistvých se ukládají výchovná opatření s tím, aby vedli řádný život. Soud může také uložit, aby odsouzený nahradil TČ spáchanou škodu, odčinil nemajetkovou ujmu nebo vydal bezdůvodné obohacení. (Ščerba, 2014) Po výkonu jedné třetiny uloženého trestu domácího vězení, nejméně však po šesti měsících výkonu tohoto trestu, může soud zrušit uložené povinnosti, omezení nebo výchovné opatření, pokud vede řádný život. (§ 60a TZ)

5.1 Úkony probačního pracovníka v rámci TDV

Před uložením trestu, jak již bylo zmíněno, by si měl soud zjistit, zda tento trest lze opravdu uložit z hlediska bydlení odsouzeného, protože dotyčný může bydlet na nevyhovujícím místě pro výkon trestu. Soud rozhoduje o časovém období, kdy výkon TDV bude přesně vykonáván. Odsouzený se tedy musí zdržovat ve dnech pracovních i nepracovních, kde soud musí přihlídnout na jeho pracovní dobu, cestu do zaměstnání, péči o nezletilé dítě a možnost vyřídit si osobní i rodinné záležitosti. Soud může také povolit návštěvu bohoslužeb a náboženských shromáždění v jakémkoliv dnu. Proto jako u OPP probační pracovník vykonává předběžné šetření a zjišťuje, zda je vhodné tento druh trestu konkrétnímu pachateli uložit. (Ščerba, 2014)

Probační pracovník poučí odsouzeného i osoby ve společné domácnosti o omezení spojených s kontrolou a o povinnosti, že musí umožnit vykonat kontrolu v místě jeho obydlení a v době výkonu trestu, a to již po pravomocné rozsudku. (Ščerba, 2014) Nyní přichází hlavní část probačního pracovníka v rámci TDV, jeho samotná kontrola. Pokud rozhodnutí je již vykonatelné, předseda senátu zašle odsouzenému a PMS nařízení, kde bude stanoven začátek a místo výkonu trestu. (§ 334a TŘ)

Kontrolu, jak již bylo zmíněno provádí probační úředník, který se při kontrole prokazuje služebním průkazem PMS (§ 2 vyhláška o kontrole TDV). Samotnou kontrolou výkonu u TDV se rozumí dodržování podmínek výkonu trestu, přiměřených omezení a povinností nebo výchovných opatření u mladistvých. Dále dodržování podmínek

dohledu a vedení řádného života po dobu trestu (§ 1 vyhláška o kontrole TDV). Podle §334c trestního řádu, pokud odsouzený některé z ustanovení nedodrží, poruší nebo nevede řádný život, oznámí probační úředník tuto skutečnost soudu, který pak rozhodne o dalším kroku. Pokud se jedná pouze o méně závažné porušení, lze pouze napomenout odsouzeného a poučit ho, že při opakovaném jednání nebo při větším porušování bude informován předseda senátu.

Pokud existují důležité důvody, kdy odsouzený ví, že nemůže splnit podmínky výkonu trestu v stanoveném čase a místě, oznámí danou skutečnost probačnímu pracovníkovi. Zároveň probační pracovník může pomoci odsouzenému při řešení situací souvisejících s kontrolou výkonu trestu a průběhem výkonu TDV. (§ 4 vyhláška o kontrole TDV)

Kontrola výkonu byla do 22. listopadu 2021 zajišťována pomocí elektronického kontrolního systému spolu s namátkovou kontrolou probačních úředníků. Dnes se již kontrola vykonává pouze pomocí namátkové kontroly probačních úředníků. Ke skončení elektronického monitoringu došlo z rozhodnutí PMS. (Naramky – Elektronický monitorovací systém, 2022, online)

Ve zkratce kontrola pomocí elektronického monitorovacího systému spočívala v dodržování podmínek výkonu, respektive, zda se odsouzený nachází na stanoveném místě a v daný čas. Pokud se odsouzený nenacházel na stanoveném místě v určitý čas, zaznamenal systém jeho nepřítomnost. (§ 7 vyhláška o kontrole TDV) Odsouzený musel umožnit pracovníkovi vykonat kontrolu a strpět pořízení biometrických údajů při elektronické kontrole na žádost probačního úředníka. Jednalo se v tomto případě o otisky prstů, rysy obličeje, záznam hlasu v případě, že existovalo podezření na porušení kontrolovaných povinností. (§ 334b TŘ) Odsouzený hradí státu náklady spojené s výkonem TDV a jím spojené náklady s využitím elektronického kontrolního systému, kde sazbu a způsob úhrady stanovilo ministerstvo spravedlnosti obecně právním předpisem. (§ 152 TŘ)

Probační úředník by měl provádět namátkové kontroly nejméně třikrát měsíčně a může si zažádat o asistenci Policie ČR. Pro probační úředníky může být také tento druh trestu nevyhovující, protože se logicky bude odehrávat v nočních nebo ranních hodinách, aby došlo k zjištění, zda se opravdu odsouzený nachází na místě určeném soudem, ale zároveň i pro odsouzeného a jeho rodinu či spolubydlící. Probační pracovník proto o těchto důsledcích informuje pachatele před výkonem trestu. (Ščerba, 2014)

Pokud odsouzený neplní výkon domácího vězení z hlediska, že by se vyhýbal nástupu na výkon, porušoval podmínky výkonu, nevykonával by trest, jinak by mařil výkon nebo by nevedl řádný život, může soud přeměnit trest na nepodmíněný trest odnětí svobody. Každý jeden den nevykonaného trestu domácího vězení je v přepočtu jeden den odnětí svobody. O náhradě výkonu trestu odnětí svobody může soud rozhodnout i během výkonu tohoto druhu trestu, kdy stanoví i způsob výkonu trestu konaného ve vězení. (Šámal et al., 2014)

Náhradní trest nesmí přesahovat horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. Soud může po vykonání poloviny TDV zkrátit náhradu trestu odnětí svobody na polovinu. Ve výjimečných případech může soud ponechat trest domácího vězení, i když odsouzený porušil důležité podmínky výkonu TDV. Soud může poté stanovit některé z možností uvedené v § 61 trestního zákoníku. Od TDV se může upustit, jsou - li naplněné některé „znaky“ uvedené v trestní řádu. TDV se může též odložit nebo přerušit, jsou - li k tomu důležité důvody. Pokud je tedy trest odložen nebo přerušen, nepočítá se do něj výkon trestu (§ 334d TR).

6 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Spolu s trestem zákazu držení a chovu zvířat a domácího vězení je zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce jedním z nových alternativních trestů. Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (dále jen zákaz vstupu) se zaměřuje na oblast zájmů pachatelů. Jeho uložení soudem lze pouze na základě spáchání úmyslného TČ při návštěvě konkrétní akce nebo jeho okolí či při cestě na akci. Tento typ trestu může být uložen až na dobu 10 let, a to samostatně jestliže tento typ trestu je adekvátní k míře závažnosti TČ, k osobě pachatele a jeho poměrům nebo vedle jiných trestů. Ukládá se za přečiny. Soud je povinen přesně identifikovat, na které akce má pachatel zákaz vstupu, protože nelze uložit tento trest na všechny společenské akce, aby nedošlo při výkonu k určitým nejasnostem a mohl být trest řádně kontrolován. (Šámal et al. 2014)

Smyslem tohoto zákazu bylo, aby se nadále nedopouštěli dalších TČ na těchto akcích. Trest zákazu vstupu se vytvořil i na základě inspirace ze zahraničí, kde byl tento trest velice úspěšný a omezil razie, výtržnictví a další možné TČ spáchané na konané akci. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010) Trest zákazu vstupu se nejvíce zaměřuje na fanoušky fotbalů, protože při jejich návštěvě konkrétní akce se stávají TČ. Samozřejmě se tento typ trestu nezaměřuje pouze na fotbalové utkání, ale i na další sporty, například hokej, též na akce spojené s vystoupením určitých hudebních skupin nebo na festivaly. (Veteška, 2015)

Důležitá je spolupráce PMS s dalšími orgány, do kterých se primárně řadí Policie ČR, organizátoři zakázaných akcí a poskytovatelé programů pro odsouzené (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010).

6.1 Úkony probačního pracovníka

Po nabytí právní moci rozhodnutí o výkonu trestu zákazu vstupu předseda senátu zašle opis středisku PMS, kde sídlí obvodní soud, pod který odsouzený spadá, protože v dané působnosti soudu bydlí. Pokud, ale nemá stále bydliště rozhoduje se podle toho, kde se odsouzený zdržuje nebo pracuje (§ 350i TŘ). Odsouzený se musí dostavit na středisko PMS ve stanoveném termínu, který byl určen probačním úředníkem ke stanovení podmínek spojených s výkonem trestu, se kterými odsouzený dá souhlas. Dále pracovník poučí odsouzeného o jeho povinnostech a upozorní ho na možné následky při

neplnění povinností. Při další konzultaci se řeší průběh trestu, respektive probační plán odsouzeného, kde by se měl odsouzený zapojit do jeho přípravy. V probačním plánu by měly být zahrnuty mimo jiné i způsob plnění povinností a harmonogram, kdy se má odsouzený dostavovat na útvar Policie ČR. Pokud probační pracovník usoudí, že se odsouzený mohl i nadále zúčastňovat akcí zakázané soudem, může pracovník odsouzenému nařídit, aby se v termínech konání zakázané akce dostavoval na konkrétní útvar Policie ČR a setrval do doby skončení pořádané akce, může se jednat o například fotbalové utkání nebo koncert určité hudební skupiny. Probační pracovník se s Policií ČR dohodne na konkrétních podmínkách pro odsouzeného. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010) Odsouzený musí být poučen o tom, že se musí dostavovat na středisko PMS podle pokynů probačního úředníka nebo na útvar Policie ČR a srozuměn s následky při jeho neplnění. Pokud odsouzený nesouhlasí s podmínkami výkonu, rozhodne o nich předseda senátu soudu, který trest uložil na návrh probačního úředníka (§ 350i TR).

Odsouzenému může soud také uložit mimo výkonu trestu zákaz vstupu, vykonání programu sociálního výcviku, převýchovy nebo programu psychologického poradenství. Mezi pracovníkem PMS, odsouzeným a poskytovatelem programu je vytvořena dohoda, kde se určí podmínky pro odsouzeného v rámci jeho účasti na programu. Pokud odsouzený porušuje méně závažnými prohřešky své povinnosti, pracovník odsouzeného napomene a poučí ho o následcích vyplývajících z maření výkonu trestu a jeho podmínek. Probační pracovník nejméně jednou za půl roku podává informace soudu o průběhu výkonu trestu. Po skončení trestu zákazu vstupu sepíše probační pracovník zprávu o plnění povinností odsouzeným vyplývající z uloženého trestu. Pokud odsouzený maří výkon trestu, do kterého se mimo jiné započítává i plnění probačního plánu, může soud přeměnit tento typ trestu na trest odnětí svobody s horní hranicí sazby na 2 roky. (Štern, Ouředníková, Doubravová, 2010)

Podle trestního řádu lze trest zákazu vstupu uložit i na základě předběžného opatření nebo trestního příkazu, ale pouze na dobu pěti let. Podle trestního zákoníku se do doby výkonu trestu zákazu vstupu nezapočítává výkon trestu odnětí svobody za jiný uložený trest a ani promlčecí doba trestu zákazu vstupu při výkonu trestu odnětí svobody.

Od zákazu vstupu lze podle trestního zákoníku podmíněčně upustit, pokud odsouzený vykonal již polovinu svého trestu a prokázal, že vede řádný život a není třeba vykonání zbylé doby trestu nebo pokud soud přijme záruku, že náprava odsouzeného byla zadostiučiněna. Zkušební doba při podmíněčném upuštění může být až 5 let, ale nesmí

být kratší než zbytek trestu (§ 90 TZ). Soud zahradí odsouzení po výkonu, jeho prominutí nebo promlčení zákazu vstupu, pokud po dobu 1 roku vede řádný život. (§ 105 TZ)

7 Empirická část

Empirická část bakalářské práce navazuje na teoretickou, kde byly popsány vybrané pojmy a alternativní tresty, z nichž vychází výzkum, který bude v této části realizován a následně vyhodnocen.

V praktické části bude vymezen hlavní cíl spolu s dalšími pěti dílčími cíli, které budou ten hlavní doplňovat. Níže budou uvedeny výzkumné otázky, na něž budou odpovídat pracovníci středisek PMS, pro které by tento výzkum mohl být významný z důvodu zmírnění dopadů pandemie nemoci covid - 19. Jedná se o výzkum zhotovený kvalitativní metodou, která bude zpracována formou polostrukturovaných rozhovorů. Je důležité si uvědomit, že odpovědi pracovníků PMS jsou čistě individuální a v některých ohledech se jejich odpovědi nemusí prolínat s odpověďmi jiných pracovníků PMS.

7.1 Hlavní cíl a dílčí cíle výzkumu

Hlavním cílem výzkumu je, zjistit rozdíly mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid - 19 a při ní, poté výsledky z rozhovorů vzájemně porovnat. Cíl byl zvolen z důvodu zjištění, jak velmi zasáhla pandemie nemoci covid – 19 do kontroly výkonu alternativních trestů, jaké vznikly případné bariéry a jak se s nimi střediska PMS vypořádala. Výzkum se zaměřuje především na zkušenosti a názor pracovníků PMS, jaké případné výhody či nevýhody pandemie nemoci covid – 19 zanechala. Myslím si, že je důležité zmapovat tuto oblast, protože pandemie covid - 19 stále mezi námi zůstává a již s námi zůstane. Považuji za důležité najít společné východisko pro kontrolu výkonu alternativních trestů i při ztížených podmínkách, které během pandemie nemoci covid – 19 nastaly. Pro naplnění hlavního cíle i dílčích cílů byly pokládány i další podotázky k rozšíření odpovědi nebo ke správnému pochopení reakce pracovníka.

DC 1: Zjistit, jaké vznikaly bariéry při kontrole výkonu alternativních trestů: obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce v době pandemie nemoci covid - 19.

Dílčí cíl 1 pomáhá naplnit hlavní cíl v tom, že zjišťuje, s jakými bariérami se setkali pracovníci PMS v rámci kontroly u jednotlivých alternativních trestů: obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce v době pandemie nemoci covid – 19.

DC2: Zjistit, jak probíhal průběh kontroly výkonu u zmíněných alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19.

Dílčí cíl 2 pomáhá zjistit, jak se pokračovalo v kontrole zmíněných alternativních trestů, pokud daný alternativní trest již probíhal, nebo pokud jeho výkon měl teprve započít.

DC 3: Zjistit, na jaké alternativní tresty měla pandemie nemoci covid - 19 největší dopad.

Dílčí cíl 3 napomůže zjistit, jaké alternativní tresty byly nejvíce zasažené v rámci pandemie nemoci covid – 19, zda se potvrdí úvaha o výběru trestů, do kterých jsou zařazeny obecně prospěšné práce, domácí vězení a zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce.

DC 4: Zjistit využívané způsoby a metody při kontrole výkonu alternativních trestů v době pandemie nemoci covid -19.

Dílčí cíl 4 popíše, jakými způsoby či metodami řešili pracovníci PMS vzniklé bariéry při výkonu nejvíce zasažených alternativních trestů, a tím se bude naplňovat i hlavní cíl.

DC 5: Zjistit, zda se mohlo preventivně zabránit vzniklým bariérám.

Dílčí cíl 5 rozebere, zda se vzniklým bariérám při výkonu nejvíce zasažených alternativních trestů dalo předejít a jakými způsoby dle pracovníků PMS.

7.2 Metoda šetření

Metodou výzkumu v rámci kvalitativního šetření je zvolena metoda polostrukturovaného rozhovoru k získání dat.

Pro polostrukturovaný rozhovor je klíčové, že jeho strukturu má tazatel připravenou pouze z části. V tom lze spatřovat jakousi výhodu, protože tazatel může při rozhovoru pokládat další otázky, které ho při dialogu „napadnou“. Výjimečností polostrukturovaného rozhovoru je i flexibilní a otevřené upřesňování otázek mezi tazatelem a respondentem, aby nedošlo ke špatnému pochopení otázek a následnému zkreslujícímu výsledku. (Novotná, Špaček, Šťovíčková, 2019)

Výzkum bakalářské práce byl realizován na základě metody polostrukturovaných rozhovorů zejména z důvodu možností získání různých typů odpovědí, které by v dotazníkovém šetření nemusely být na výběr. Otázky byly založeny v primární řadě na

principu zkušeností a názorů pracovníků PMS. Forma polostrukturovaného rozhovoru je zvolena právě kvůli možnému upřesnění informací pomocí dalších doplňujících otázek a k lepšímu upřesnění. Polostrukturovaný rozhovor byl rozdělen do několika částí.

7.3 Transformační tabulka

Tabulka 1 - Transformační tabulka

Hlavní cíl	Dílčí cíle	Indikátory	Tazatelské otázky
<p>Zjistit, jaký byl rozdíl mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid - 19 a při ní, s jakými nevýhodami či výhodami se pracovníci potýkali a jaké využívali metody.</p>	<p>DC 1: Zjistit, jaké vznikaly bariéry při kontrole výkonu alternativních trestů: obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce v době pandemie nemoci covid -19.</p>	<p>Rozhovor s pracovníkem PMS ČR, jeho zkušenosti a názor.</p>	<p>TO 1: Co komplikovalo kontrolu výkonu v době pandemie nemoci covid – 19 u alternativních trestů obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?</p>
	<p>DC 2: Zjistit, jak probíhal průběh kontroly výkonu u zmíněných alternativních trestů v době pandemie nemoci covid -19.</p>	<p>Rozhovor s pracovníkem PMS ČR, jeho zkušenosti a názor.</p>	<p>TO 2: Jak pandemie nemoci covid – 19 ovlivnila průběh kontroly výkonu již započatých zmíněných alternativních trestů? TO 3: Jak pandemie nemoci covid – 19 zasáhla do začátku průběhu kontroly výkonu u zmíněných alternativních trestů před jejich zahájením?</p>
	<p>DC 3: Zjistit, na jaké alternativní tresty měla pandemie nemoci covid -19 největší dopad.</p>	<p>Rozhovor s pracovníkem PMS ČR, jeho zkušenosti a názor.</p>	<p>TO 4: S jakými druhy alternativních trestů byly největší potíže při jejich kontrole výkonu v době pandemie nemoci covid – 19?</p>

			TO 5: Setkal/a jste se v době pandemie nemoci covid -19 při kontrole výkonu alternativních trestů s bariérami, s jakými?
	DC 4: Zjistit využívané způsoby a metody při kontrole výkonu alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19.	Rozhovor s pracovníkem PMS ČR a jeho zkušenosti a názor.	TO 6: Jak jste případné bariéry v době pandemie nemoci covid - 19 při kontrole výkonu alternativních trestů řešil/a? Jaké jste využíval/a metody při výkonu? TO 7: Jaké bariéry vznikaly v rámci pandemie nemoci covid - 19 na straně „klientů“?
	DC 5: Zjistit, zda se mohlo preventivně zabránit vzniklým bariérám.	Rozhovor s pracovníkem PMS ČR, jeho zkušenosti a názor.	TO 8: Bylo možné podle Vás vzniklým bariérám předejít již v počátku, jakým způsobem?

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

7.4 Volba a charakteristika výzkumného souboru

Pro volbu výzkumného souboru byli zvoleni pracovníci PMS, protože na ně byl zaměřen cíl toho šetření, respektive s jakými výhodami i nevýhodami se potýkali v době pandemie nemoci covid -19. Výzkumný soubor tvořili pracovníci PMS z Libereckého kraje – středisko Jablonec nad Nisou a z Královéhradeckého kraje – středisko Jičín.

Uvedená střediska byla kontaktována nejdříve průvodní dopisem, poté telefonicky, kde jsme se domluvili na přesných termínech a časech rozhovorů. Pro rozhovory byli vybráni pracovníci PMS, kteří mají zkušenost s kontrolou alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19. Níže uvedená tabulka vykazuje pouze důležité informace k šetření, vzhledem k mlčenlivosti pracovníků se neuvádí jména, ale pouze pohlaví a délka praxe v oboru konkrétního pracovníka.

Tabulka 2 - Popis respondentů

Respondent/ka	Pohlaví	Délka praxe
R1	Muž	11 let
R2	Žena	8 let
R3	Žena	11 let
R4	Žena	3 roky
R5	Muž	21 let
R6	Žena	8 let
R7	Muž	15 let

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

7.5 Popis organizace a průběhu výzkumu

Na internetových stránkách PMS jsem si vyhledala příslušné středisko, které bylo v blízkosti mého bydliště. Kontaktovala jsem vedoucího střediska v Jablonci nad Nisou pomocí emailu, v němž jsem představila sebe a Univerzitu Hradec Králové, též jsem uvedla svůj studijní obor, kterému se věnuji a sdělila můj záměr psaní. Vedoucí střediska mně povolil uskutečnit na středisku polostrukturované rozhovory, ale až po schválení mé žádosti na metodickém oddělení, na které jsem se posléze obrátila. S pracovníci metodického oddělení z PMS jsem se spojila prostřednictvím emailu a poté i telefonicky. Nastínila jsem zaměření své bakalářské práce a vytyčila cíl, kterého chci touto prací dosáhnout. Po sdělení důležitých informací, mezi něž se řadí mimo jiné i upozornění ze strany pracovnice metodického oddělení, že je zakázáno nahrávání rozhovorů s pracovníky PMS. Po vytyčení a seznámením s podmínkami při rozhovorech jsem zaslala otázky ke schválení a dohodly jsme se na dalších střediscích, kde budu moci rozhovory uskutečnit. Dohodnutá střediska jsem telefonicky kontaktovala a požádala o setkání k uskutečnění rozhovoru. Upozornila jsem pracovníky, že s přihlédnutím k možné zhoršující se pandemické situaci lze rozhovory provést i online.

Polostrukturované rozhovory se uskutečnily na přelomu února – března 2022 formou osobních setkání s pracovníky středisek PMS. Otázky k rozhovorům byly poslány předem formou emailů vedoucím středisek PMS, aby byli pracovníci s otázkami srozuměni a mohli bychom si případné nejednoznačné otázky upřesnit a vysvětlit jejich záměr, aby nedošlo ke špatnému pochopení a následnému zkreslenému výsledku. Rozhovory probíhaly s každým pracovníkem PMS zvlášť a jejich odpovědi byly zapisovány do poznámkového bloku.

V rámci rozhovoru byl představen respondentům výzkum, vysvětlen význam a účel rozhovoru. Všichni respondenti byli jasně srozuměni, že výzkum slouží pouze pro účely bakalářské práce a nebude časově náročný. Dále byly zjišťovány základní údaje o poskytovateli informací, do kterých bylo zařazeno pohlaví a délka praxe v oboru PMS. Hlavní částí rozhovoru bylo pokládání samotných výzkumných otázek. Pracovníci odpovídali na otázky ochotně a srozumitelně, bylo možné se na určité doplnění jejich odpovědi doptat. Celý rozhovor obsahoval celkem 8 strukturovaných otázek a další podotázky vyplývající ze situace při rozhovorech (viz. Příloha č. 1). Výzkumné šetření bylo provedeno na území měst Jablonce nad Nisou a Jičína. Došlo k oslovení 4 středisek a rozhovory byly provedeny na dvou střediscích ze 4 zmiňovaných, zapojilo se 7 pracovníků PMS.

7.6 Rizika výzkumu

Do rizik výzkumu se můžeme zahrnout nezájem ze strany pracovníků oslovených středisek PMS. Jejich odmítnutí může mít řadu důvodů, např. jejich velké vytížení, vysoká nemocnost v době pandemie nemoci covid-19 a v neposlední řadě obava z rizika nákazy při rozhovorech. Další riziko, o kterém by se dalo jednat, je nepochopení výpovědi respondentů a jejich možné zkreslení ve výsledku šetření. Další drobné zkreslení odpovědí, a tím vyplývajících výsledků může být způsobeno zákazem nahrávání rozhovorů. U některých dotazovaných může být problémem časová náročnost rozhovorů, a proto je nutné v tomto případě, co nejvíce minimalizovat riziko prodlužování rozhovorů. Za zkreslující lze považovat skutečnost, že každý pohlížel na pandemii nemoci covid – 19 jinak, a proto se musí brát v úvahu individualita ve výpovědích informantů. Posledním rizikem výzkumu mohou být nesprávně zvolené alternativní tresty, na které zaměřuji svůj výzkum.

8 Popis a interpretace dosažených výsledků

Tato kapitola je zaměřena na výsledky, které byly získané z rozhovorů s jednotlivými pracovníky PMS a jsou interpretovány v rámci dílčích cílů. Bude provedeno zjištění, zda hlavní cíl byl naplněn právě díky dílčím cílům. Interpretace dosažených výsledků nebude popsána doslovnými odpověďmi pracovníků, ale pokusím se vyzdvihnout jejich hlavní myšlenku. Pro upřesnění, pracovníci, se kterými byl rozhovor uskutečněn, se primárně zaměřují na určitý trest, ale mají zkušenosti i s kontrolou jiných alternativních trestů a určité povědomí o každém z nich. V některých případech dotazovaní odpověděli na otázku nebo pouze na její část, pokud s kontrolou trestu měli zkušenost. Střediska, se kterými byly uskutečněny rozhovory, se pouze okrajově zabývají trestem zákazu vstupu, protože v daných oblastech se méně často vyskytuje tento trest uložený soudem. Provedení vyhodnocení všech 7 rozhovorů na jednotlivé otázky je následovné.

8.1 Interpretace dosažených výsledků – DC 1

Zjistit, jaké vznikaly bariéry při kontrole výkonu alternativních trestů: obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce v době pandemie nemoci covid - 19.

Otázka č.1 k dílčímu cíli 1:

- Co komplikovalo kontrolu výkonu v době pandemie nemoci covid – 19 u alternativních trestů **obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?**

Dílčí cíl 1 se bude věnovat bariérám při kontrole výkonu alternativních trestů - obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce. Každý z uvedených trestů bude probrán jednotlivě, protože pro každý trest spočívá kontrola jeho výkonu rozdílně, a případné bariéry se lépe řečeno budou lišit. Dílčí cíl se dále zaměřuje na překážky vzniklé v rámci uložených přiměřených povinností, omezení nebo výchovných opatření.

Obecně prospěšné práce

V době pandemie nemoci covid – 19 většina oslovených pracovníků PMS narazila na určité bariéry při kontrole výkonu trestu OPP. Pracovníci v tomto případě uváděli jako nejčastější překážku dočasné přerušení výkonu trestu ze strany poskytovatelů OPP v důsledku nemoci covid – 19, když vláda nařídila celoplošný lockdown. Pokud byl pozastaven výkon OPP při nařízeném lockdownu, po jeho ukončení se postupně rozvolňovalo podle určených podmínek poskytovatele. Docházelo k testování, což vyžadovali někteří poskytovatelé OPP, ale postupem času si i oni přestávali klást podmínky.

Zároveň nelze říci, že všichni poskytovatelé přerušili výkon trestu, bylo to čistě individuální a záleželo na poskytovatelích OPP a místě, kde odsouzený trest vykonával. Jeden z pracovníků, který se zaměřuje na OPP u mládeže (nebo – li na společensky prospěšnou činnost, jak jsem se dozvěděla od pracovníka), sdělil, že nenastaly žádné překážky u poskytovatelů v době pandemie nemoci covid – 19, tudíž si nekladli žádné podmínky k vykonání trestu a nemuseli se testovat. Pracovnice **R3** uvedla také, že většina poskytovatelů umožnila vykonávat trest odsouzeným i přes lockdown, ale každý týden musela zapisovat, kdo z poskytovatelů OPP umožnil výkon trestu a kdo ne, což pro pracovníky mohla být možná další „přítěž“ v tom smyslu, že se přidala další administrativa, (která je v tomto oboru z velké části zastoupena). Dále uvedla jako bariéru při OPP vykonávání předběžného šetření, které nemohlo proběhnout osobně, ale telefonicky, což je při prvním jednání dosti nevyhovující a nenahradí osobní kontakt.

Domácí vězení

V rámci TDV komplikovala pandemie nemoci covid – 19 především namátkovou kontrolu. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, před pandemií nemoci covid – 19 bylo možné kontrolovat TDV pomocí elektronického kontrolního systému – „náramky“ a též pomocí namátkové kontroly. Pracovník **R1** uvedl, že kontrolu výkonu TDV „zachránilo“ možné používání „náramků“, neboť pracovník nemusel chodit k odsouzenému do domu, ale při porušení bylo vše zaznamenáváno a namátková kontrola se uskutečňovala pouze jednou měsíčně. Bohužel při skončení „náramků“ viz teoretická část, bylo možné kontrolovat TDV pouze v rámci namátkových kontrol. Největší dopad na terénní práce byl zaznamenáván v období podzimu roku 2021.

Protože byl omezován osobní kontakt všeobecně, pracovníci museli řešit namátkovou kontrolu formou takzvané „vizuální kontroly“. Pracovnice **R4** mi vysvětlila,

v čem vizuální kontrola spočívala. Odsouzený „vykoukl“ z okna, zamával či se telefonicky kontaktoval, aby se zjistilo, jestli se nachází ve stanovený čas na stanovém místě uloženém soudem.

Protokol o provedené kontrole v případě vizuální kontroly nemohl být podepsán odsouzeným, a proto byl podepsán pouze pracovníkem provádějícím kontrolu. **R4** byla dotázána, jestli vidí jistý přínos, který by v době pandemie nemoci covid - 19 přinesl pozitivita při kontrole výkonu TDV. Mezi výhody pracovnice **R4** uvedla urychlování a zjednodušení namátkové kontroly – kontakt na dálku, nepodepisování protokolů, odpadnutí fyzického kontaktu. Pracovníci nenavštěvovali obydlí odsouzeného namátkovou kontrolou, při které je z jistého pohledu částečně narušeno soukromí odsouzeného, jeho rodiny či spolubydlících. Myslím si, že to více vyhovovalo dotyčným subjektům. Zároveň pracovníci, kteří vykonávají kontrolu TDV, měli všichni podobný názor, že namátková kontrola se nevyrovná elektronickému monitorovacímu systému, a proto tuto kontrolu považují dosti za neefektivní a pro odsouzeného nepříliš motivující, aby trest vykonal, a to v dobách před i při covidu – 19.

Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce

U kontroly výkonu trestu zákazu vstupu bylo přístupováno podle situace v době pandemie nemoci covid – 19. Ta se odvíjela od skutečnosti, zda byly akce konány nebo zrušeny. Pracovník **R1** uvedl, že se jednalo o standardní model, kdy odsouzený neměl žádné povinnosti vyplývající z uloženého trestu, pokud akce, na kterou měl odsouzený soudní zákaz, byla zrušena.

Na těchto střediscích se trest zákazu vstupu příliš často neukládá, proto nelze přesněji specifikovat možné bariéry.

V čem se, ale bariéry v rámci uvedených trestů nelišily, byly v rámci uložených přiměřených povinností a omezení, mezi něž se například řadí testování na alkohol nebo omamné a psychotropní látky. Testování bylo možné, pokud středisko spadalo v rámci režimového opatření do vydaného stupně ohrožení, který umožňoval testování. Přičemž se dostáváme k režimovým opatřením, podle kterých se měla střediska PMS řídit. Uvedená opatření se nalézají v tabulce v Příloze č. 2.

8.2 Interpretace dosažených výsledků – DC 2

Zjistit, jak probíhal průběh kontroly výkonu u zmíněných alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19.

Otázky č. 2 a 3 k dílčímu cíli 2:

- Jak na začátku pandemie nemoci covid – 19 ovlivnila průběh výkonu **již započatých** zmíněných alternativních trestů?
- Jak začátek pandemie nemoci covid – 19 zasáhl do začátku průběhu výkonu u zmíněných alternativních trestů **před jejich zahájením**?

Dílčí cíl 2 má za úkol poskytnout náhled, jak se postupovalo při kontrole výkonu u zmíněných alternativních trestů, pokud již byl jejich výkon započat, dále u kontroly výkonu zmíněných alternativních trestů, kde dosud nebyl zahájen jejich výkon trestu a jeho kontrola.

Obecně prospěšné práce

U započatých trestů OPP se výkon a jeho kontrola ze strany pracovníků odvíjely od skutečnosti, zda poskytovatel pozastavil výkon trestu nebo pokračoval dál ve stanovených podmínkách. Na omezení výkonu trestu mělo vliv i roční období a zda výkon trestu probíhal v interiéru nebo ve venkovních prostorách. Pracovník **R5** uvedl, že pokud odsouzený vykonával svůj trest venku, někteří poskytovatelé umožnili trest provádět bez jakýchkoli nastolených podmínek. Následující odstavec se bude zabývat přerušením ze strany poskytovatele možnost vykonávání započatých trestů.

Objevily se různé varianty, jak s touto překážkou naložit. Jednou z nich bylo prodloužení lhůty pro vykonání trestu. Přístupovalo se k ní až pokud bylo jasné, že odsouzený nestihne vykonat trest, jinak došlo pouze k přerušení. Pracovníci komunikovali s poskytovateli, kdy už mohou odsouzení znovu vykonat trest, případně za jakých podmínek. Zkušenost pracovnice **R4** byla taková, že pokud se přerušil výkon ze strany poskytovatele v zimě, následovala většinou vzájemná dohoda mezi poskytovatelem a pracovníkem PMS, že trest vykoná odsouzený na jaře nebo v létě, kdy bude moci trest vykonat venku bez omezení.

Dalším variantou, kterou mohli pracovníci vyřešit přerušení výkonu trestu ze strany poskytovatele, jestliže byl trest přerušen na delší dobu, byla změna místa výkonu trestu. Pokud se blížila lhůta k vykonání trestu a odsouzený by nestihl trest odpracovat

z důvodu uzavření jeho místa výkonu, mohlo se zažádat o změnu místa. Pracovnice **R3** sdělila, že změna místa výkonu trestu se dříve musela řešit žádostí přes příslušný soud, který musel žádost potvrdit. Od 1. 1. 2022 si mohou pracovníci PMS změnu místa výkonu OPP změnit sami a tuto skutečnost oznámit soudu, což je časově velmi výhodné.

U trestu OPP, které ještě nezapočaly, se pokračovalo obdobnými způsoby a záleželo, zda poskytovatel umožní výkon trestu nebo počká až skončí lockdown.

Domácí vězení a Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce

U TDV byl průběh kontroly stejný jako před pandemií nemoci covid – 19. Pro TDV byl obdobný průběh započatých i trestů před zahájením. Zákaz vstupu, jak již bylo výše uvedeno, se odvíjel podle nařízení stanovených opatření, vyčkávalo se pouze na přívētívou situaci a postupovalo se podle ní.

8.3 Interpretace dosažených výsledků – DC 3

Zjistit, na jaké alternativní tresty měla pandemie nemoci covid - 19 největší dopad.

Otázka č. 4 a 5 k dílčímu cíli 3:

- S jakými druhy alternativních trestů byly největší potíže při jejich výkonu v době pandemie nemoci covid – 19?
- Setkal/a jste se při výkonu alternativních trestů s bariérami, s jakými?

Dílčí cíl 3 zjišťuje obecně, na jaký alternativní trest měla pandemie nemoci covid – 19 největší dopad podle jednotlivých pracovníků PMS. Pracovníci PMS se shodují na alternativním trestu OPP, který jsem také brala do úvahy. Zaměstnanci obou středisek měli největší potíže s dohledem u podmíněčného trestu odnětí svobody a u podmíněčného propuštění s dohledem. Zpětně vidím, že jsem se měla spíše než na zákaz vstupu zaměřit na dohled, protože ze zkušeností, které jsem dostala od pracovníků, vznikaly právě zde největší bariéry. Pracovníci mi tedy vysvětlili, v čem vznikaly největší překážky u dohledů.

Stejně jako u OPP i u dohledů se musel omezit osobní kontakt s odsouzenými. Pracovnice **R2** sdělila, že se nemohly dodržet lhůty, kdy se měl odsouzený dostavit na středisko PMS, a proto se prodlužovaly termíny a osobní konzultace probíhaly jen v nejnútnejších případech. Komunikace probíhala v rámci možností telefonicky nebo

emailem, ke konci mohla být využita i možnost přes Skype. Jako další obtíž uvádí, že u dohledů byly omezené návštěvy u klientů, které následně po rozvolnění museli vykonat, mnoho se jich nastřádalo.

Další problém během pandemie nemoci covid – 19 souvisel se skutečností, že pokud odsouzený vykonával nepodmíněný trest odnětí svobody a žádal o podmíněčné propuštění, tak se pracovník nemohl dostavit do věznice z důvodu zákazu vstupu, aby se zamezilo možné nákaze covidu – 19.

Největší bariérou pro probační úředníky kontrolující alternativní tresty bylo omezení osobního kontaktu s odsouzenými na minimum. U každého alternativního trestu byly překážky různé, viz. výše, Jak již bylo zmíněno, došlo k omezení určitých přiměřených povinností a omezení uložené spolu s trestem. Pracovník **R1** upozornil i na překážku, která vznikala v začátcích pandemie nemoci covid – 19 a nevyhnula se ani střediskům PMS; byl omezený počet ochranných pomůcek k zamezení přenesení nemoci covid – 19.

8.4 Interpretace dosažených výsledků – DC 4

Zjistit využívané způsoby a metody při kontrole výkonu alternativních trestů v době pandemie nemoci covid - 19.

Otázky č. 6 a 7 k dílčímu cíli 4:

- Vznikaly bariéry v rámci pandemie nemoci covid - 19 spíše na straně PMS nebo na straně „klientů“?
- Jak jste případné bariéry při výkonu alternativních trestů řešil/a? Jaké jste využíval/a metody při výkonu?

DC 4 se věnuje způsobům a metodám, které pracovníci využívali v době pandemie nemoci covid – 19. Zároveň se zaměřuje na překážky, s nimiž se potýkali pracovníci PMS na straně klientů.

Z výzkumného šetření vyplynulo, že pokud již probíhaly konzultace s klienty, tak pouze při stanovených hygienických podmínkách. Pro překážky na straně klientů nešlo v některých případech výkon trestu vykonat. Vyplynulo také, že nejvíc používanými

metodami dálkové komunikace se staly – *metoda telefonní komunikace, metoda internetové komunikace - email* nebo *videohovor*. Další možnou komunikací s PMS bylo, že klienti nosili důležité písemnosti do schránky PMS. Všechny nejčastější metody budou samostatně okomentovány.

Překážky na straně klientů

Pracovníci se v mnoha případech při rozhovorech shodli, že klienti začali využívat situace pandemie nemoci covid – 19 a naučili se ji obcházet, samozřejmě ne všichni odsouzení. Pokud klient zavolal a vypověděl, že se setkal s nakaženým, vykazuje znaky nákazy covidu – 19, nachází se v karanténě nebo spadá do rizikové skupiny, pracovník musel schůzku odložit a akceptovat jeho výrok. Dále pracovník měl v kompetenci poučit klienta, že bude informovat soud, který po něm může vyžadovat potvrzení. Následně se poté probační úředník domluvil na dalším postupu s klientem.

Další možná bariéra na straně klientů vznikala v rámci trestu OPP, kde někteří poskytovatelé vyžadovali po odsouzených test na covid – 19, v jednom případě i očkování. Myslím si, že pro některé klienty, kteří chtěli mít trest OPP, co nejrychleji vykonán a bránila jim situace ohledně covidu – 19, mohla být tato situace dosti stresující. Jedná se pouze o moji domněnku, která by mohla být podnětem pro další výzkum na toto téma.

Dva pracovníci se shodují, že kromě určitých překážek existovaly pro klienty i výhody. Odsouzení nemuseli docházet na střediska PMS a stačilo zavolání nebo zaslání důležitých dokumentů emailem. Pracovnice **R6** doložila na příkladu, že si odsouzení již zvykli vyřizovat konzultace telefonicky a více se jim zamlouvá, že nemusí docházet na středisko PMS.

Metoda telefonické komunikace

Metoda se používala již před dobou pandemie nemoci covid – 19, ale při ní byla využívána ve vyšší míře. Pomohla vyřešit situace, kdy nemohl být realizován osobní kontakt z důvodu možné nákazy covidem – 19 nebo při úplném lockdownu. Všichni dotazovaní pracovníci aplikovali tuto metodu, a to v rámci kontroly výkonu trestů, ale i při předběžném šetření. Pracovnice **R3** se podělila o zkušenost, že pro ni bylo obtížné provádět předběžné šetření u OPP telefonicky, protože tímto způsobem nelze nahradit osobní kontakt. Při prvním jednání, které muselo proběhnout prostřednictvím telefonu,

bylo obtížné, zda je daná osoba uzpůsobena k výkonu OPP. Při osobním kontaktu může pracovník hodnotit i verbální stránku, zajisté je to více komfortnější a více vypovídající.

Pomocí telefonní komunikace se řešily i různé záležitosti např., zda odsouzený výkon vykonává trest OPP nebo se zjišťovala situace ohledně covidu – 19. Pracovníci **R3** a **R4** se shodli, že pokud byl přerušen výkon OPP ze strany poskytovatele, tak pracovník zjišťoval, kdy bude znovu obnoven výkon trestu, popřípadě jaké si poskytovatel klade podmínky a požadavky na odsouzené.

Pracovník **R5** názorně vysvětlil, jak probíhala konzultace. Klient pracovníka prozvonil a ten zavolal zpět. Tato komunikace nebyla ideální, ale v rámci možností pomáhala udržet kontakt s klienty.

Metoda internetové komunikace - emaily

Metodu využívali pracovníci PMS především k tomu, aby odsouzení dokládali různé dokumenty, např. v rámci přiměřených povinností a omezení. Pro pracovníka **R5** bylo velkým překvapením, že se setkal s mnoha klienty, kteří neměli emaily nebo email v některých případech vůbec nepoužívají.

Pracovnice **R2** uvedla, že nebyly dodrženy lhůty u dohledů, kdy se měl dostavit odsouzený na příslušné středisko PMS, a proto byl nahrazen kontakt alespoň emailem.

Metoda internetové komunikace – videohovory přes platformu Skype

Tato metoda mohla být využívána až na konci pandemie nemoci covid – 19. Pracovník **R1** zdůvodnil, že střediska PMS ani klienti neměli prostředky k využívání této metody.

Probační úředníci **R2** a **R5** se shodli, že tento způsob komunikace přinesl určitou výhodu. Pracovníci mohli komunikovat mezi sebou bez rizika nákazy covidu – 19. Dalším přínosem videohovorů bylo možné realizování intervizí, supervizí, porad mezi vedoucími středisky PMS. Pro pracovníka **R5** byl tento typ komunikace přívětivý, protože se mohl zúčastnit supervize a porad a jiných důležitých událostí ze své kanceláře, nezabralo mu to celý den a mohl tento čas využít pro práci. Zároveň však uvedl, že online komunikace mohla svádět k určité nepozornosti a k činnostem, které by jinak v rámci osobního kontaktu nenastaly.

Skype byl sice využíván minimálně v rámci komunikace s klienty, ale přinesl značný průlom u dohledů s podmíněným odsouzením a podmíněčně propuštěným. Pracovnice **R6** mi vysvětlila situaci, že covid – 19 dopomohl vylepšit právě komunikaci

u dohledů s klienty, kteří se odstěhovali do zahraničí a mají nařízený dohled. Z počátku nebyl dovolen tento způsob komunikace v rámci Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), ale nakonec bylo umožněno tento způsob komunikace využívat.

Následně pracovník **R7** podotkl, že tato metoda internetové komunikace přinesla další způsob, jak mohou zaměstnanci PMS komunikovat s odsouzenými, kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody a žádají o podmíněné propuštění. Při pandemii nemoci covid – 19 byl zakázán vstup do věznic, proto byly videohovory efektivním řešením. Pracovník **R7** by uvítal, kdyby se tato forma komunikace dala kombinovat s návštěvami ve věznicích i v budoucnu.

Pokud bylo nutné sjednat osobní konzultaci nebo již bylo možné konzultovat osobně a situace pandemie nemoci covid – 19 to umožňovala, pracovníci i klienti museli dodržovat striktně nařízené hygienické podmínky: nošení ochranných prostředků, dezinfekce rukou při příchodu klienta a vydezinfikování místnosti při jeho odchodu a vyvětrání místnosti. Pracovníci se orientovali podle uvedené tabulky v Příloze č.2, zda mohou uskutečnit konzultaci či nikoliv. Probační úředník **R5** uvedl, že pro konzultace musela být vytyčena místnost, v níž se setkání odehrávala a až po skončení si pracovník zapsal zápis ve své kanceláři. Schůzka se mohla uskutečnit pouze po dobu 15 minut. Na tuto skutečnost reagovala pracovnice **R2** a vyjádřila negativní postoj, protože 15 minut u nových klientů nepostačuje ke zjištění důležitých informací k dané problematice. Testování klientů, jestliže nejsou nakaženi covidem - 19 PMS nepožadovala, ale stačilo pouze podepsání čestného prohlášení.

8.5 Interpretace dosažených výsledků – DC 5

Zjistit, zda se mohlo preventivně zabránit vzniklým bariérám.

Otázka č. 8 k dílčímu cíli 5:

- Bylo možné podle Vás vzniklým bariérám předejít již v počátku, jakým způsobem?

Zjištění výsledku ohledně DC 5 bylo následovné. Pracovníci dostali pokyn z ředitelství, respektive metodické pokyny, jak postupovat v době pandemie nemoci

covid – 19, ale každé středisko poté postupovalo dle vlastního uvážení a svých schopností a rizikovosti podle místních podmínek. Většina pracovníků PMS se shodla, že vzniklým bariérám nešlo zabránit, protože nikdo neočekával takovou situaci. Zároveň většina souhlasí s tím, že PMS zareagovala na danou situaci velmi rychle a snažila se najít efektivní řešení, které by bylo vyhovující pro obě strany, pracovníky PMS i jejich klienty. Pracovnice pod kódem **R3** neshledala v souvislosti s nemocí covid – 19 téměř žádné potíže, bariéry ani výhody.

Pracovník **R1** uvedl, že dnes jsou již lépe připraveni, po stránce technické, protože před pandemií nemoci covid – 19 nebyli vybaveni natolik, aby mohli např. konat porady nebo videohovory s klienty online.

Pracovnice **R2** se také ztotožňuje s výrokem, že nešlo bariérám předejít a že PMS zareagovala vcelku pružně, protože se nedošlo k uzavření jako u jiných organizací. Pokud by byla PMS zavřená, nebyla by poté efektivní.

Vedoucí pracovníci obou středisek uvedli, že situaci ohledně pandemie nemoci covid – 19 na střediscích dobře ustáli. Bylo zabráněno i možným bariérám při nakažení celého střediska a omezení jejich činností. Napomohl tomu především fakt, že se pracovníci na daném středisku vzájemně střídali a byla dodržována přísná hygienická opatření.

Při tomto dílčím cíli jsem se zaměřila na otázku, zda pracovníkům přinesl covid – 19 nějaké příjemné benefity. Dva dotazovaní pracovníci označili jako užitečný benefit práci home office, kdy se mohli plně věnovat určité práci. Tuto výhodu by oba pracovníci i v budoucnu uvítali. Pracovník pod kódem **R5** uvádí, že situace, která vznikla díky pandemii nemoci covid – 19 s sebou nese určité ponaučení, a to přenesení možných pracovních záležitostí do online prostředí. Uváděl, že by mohlo docházet k online poradám s jinými vedoucími středisek PMS, komunikaci mezi kolegy online, supervizím.

9 Shrnutí výsledků

Z rozhovorů od dotázaných pracovníků vyplynuly následující výsledky, které budou okomentovány podle jednotlivých výzkumných otázek dílčích cílů.

Z výzkumného šetření u DC1 vychází zjištění, že podle první otázky, která se zabývala bariérami u kontroly alternativních trestů – OPP, TDV a zákaz vstupu, je nejvíce zasaženým alternativním trestem ze třech vybraným, trest OPP. Při kontrole výkonu OPP v době pandemie nemoci covid - 19 vznikaly bariéry, které pracovníci nemohli ovlivnit, a komplikovaly kontrolu výkonu OPP, ale i jeho předběžné šetření. Překážky vznikaly podle pracovníků především na straně poskytovatelů, ale nelze všeobecně označit, že všichni poskytovatelé OPP přerušili výkon trestu OPP.

V době pandemie nemoci covid – 19 byl omezen na minimum osobní kontakt, a proto „náramek“ u TDV usnadnil kontrolu výkonu a nebyl ovlivněn pandemií nemoci covid – 19. Nevznikaly žádné nesnáze, avšak u namátkové kontroly se objevily jisté bariéry, které by se ale daly přehodnotit na jakési usnadnění námtkové kontroly.

U zákazu vstupu žádné komplikace nenastaly. Zákaz se odvíjel dle situace, jestliže jsou akce pořádány nebo zrušeny, pokud byly zrušeny, byl nastaven standardní model jako, když se zápasy nekonají a odsouzený dodržoval, co mu soud k zákazu vstupu uložil. Lze konstatovat, že DC1 byl naplněn a byly zjištěny bariéry, které komplikovaly kontrolu výkonu zmíněných alternativních trestů.

DC2 se zaměřila na průběh kontroly výkonu zmíněných alternativních trestů. První výzkumná otázka se zabývala průběhem výkonu zmíněných alternativních trestů, když již byly jejich výkony zahájeny a odsouzený již vykonával svůj trest a druhá výzkumná otázka se zabývala výkonem trestu, pokud dosud nebyl zahájen. U trestu OPP se postupovalo obdobně, když byl trest již započat nebo teprve měl začít. Nelze specificky určit přesný postup pro započaté tresty a tresty OPP před jejich zahájením. Odvíjelo se to hlavně od konkrétní situace, jestli poskytovatel přerušil výkon trestu nebo nastaly jiné možné bariéry. U TDV nebyl průběh kontroly výkonu ovlivněn pandemií nemocí covid – 19 a vycházelo se dle stanovených podmínek. U zákazu vstupu se postupovalo dle nastolené situace a opatření, které byly v danou chvíli nastavené na akce, na něž měl daný odsouzený zákaz vstupu. DC 2 bylo zjištěno, že průběh kontroly výkonu se odvíjel od nastolených opatření, které byly nařízené, individuálně i podle jednotlivých trestů. Nezáleželo, jestli trest již probíhá nebo má být teprve započat.

Následující DC 3 zjišťoval všeobecně, na jaké alternativní tresty měla pandemie nemoci covid – 19 největší dopad. První výzkumná otázka zjistila, že nejvíce zasaženou oblastí byl trest OPP a obecně dohled. Druhá výzkumná otázka se všeobecně zaměřila na bariéry alternativních trestů. Možným úskalím však bylo, že některý z trestů opomenou a bude zasažen stejně nebo více jako zmíněné alternativní tresty, na které jsem se dotazovala. Mým šetřením bylo zjištěno, že nejvíce zasaženou oblastí díky pandemii nemoci covid – 19 se stala kontrola dohledu, kde se vyskytly podobné bariéry jako u zmíněných alternativních trestů – nebyl umožněn osobní kontakt, zákaz návštěv v místě bydliště, nařízené opatření a bariéry u přiměřených povinností a omezení. Závěrem lze u DC3 konstatovat, že nejvíce byl zasažen alternativní trest OPP a kontrola dohledu, na který se práce primárně nezaměřovala.

DC 4 měl za úkol zjistit, jaké metody a způsoby používali pracovníci při kontrole výkonu v době pandemie nemoci covid – 19. První výzkumná otázka se zaměřila právě na metody. Bylo zjištěno, že nejčastějšími metodami, kterými pracovníci PMS řešili případné bariéry při kontrole výkonu, byly telefonní komunikace, metoda internetové komunikace – emaily, videohovory přes platformu Skype. Tyto zmíněné metody alespoň částečně nahradily původní možnou kontrolu výkonu trestů, ale pracovníci konstatovali, že osobnímu kontaktu se nic nevyrovná. Probační úředníci při konzultacích pracovali za přísných hygienických podmínek.

Druhou výzkumnou otázkou u tohoto cíle bylo zjištění, jestli vznikaly bariéry i na straně klientů. Překážky na straně klientů vznikaly čistě individuálně, ale pracovníci se setkali i s tím, že odsouzení začali situaci ohledně pandemie nemoci covid – 19 využívat ve svůj prospěch a vymlouvali se na ní. DC 4, který se zabýval metodami a způsoby kontroly výkonu alternativních trestů byl naplněn.

Poslední DC 5 se zaměřil na preventivní odstranění bariér, které se objevily v souvislosti pandemie nemoci covid – 19. Na výzkumnou otázku, zda se mohlo bariérám zabránit, se pracovníci shodli, že nešlo. Dotazovaní se též shodují, že PMS zareagovala pružně a rychle, mohla tedy pokračovat dál ve svých činnostech. Pandemie nemoci covid – 19 přinesla i některé benefity, např. přenesení některých záležitostí do online prostředí, čímž došlo ušetření času, financí, které mohou být využity jiným způsobem. Obě střediska ustála pandemií nemoci covid – 19 dobře. Karanténa žádné uvedené pracoviště nezasáhla, a to i možná z důvodu střídání kolegů, nenavštěvování klientů přímo v jejich domácím prostředí, dodržování hygienických opatření, konzultací prováděných v určené místnosti nebo i díky metodám uvedeným výše. Někteří pracovníci viděli

v pandemii nemoci covid - 19 určitou bariéru, která přinesla ztížení kontroly výkonu alternativních trestů. Našli se i tací, kteří nepovažují pandemii nemoci covid – 19 za překážku v kontrole ani ve výkonu ze strany odsouzených. Zaleží na každém, jak danou situaci pojal a jak při ní postupoval.

Hlavní cílem bylo zjistit, jaký rozdíl spočíval mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid - 19 a při ní, s jakými nevýhodami či výhodami se pracovníci potýkali a jaké využívali metody. Teoretická část rozebrala, jak probíhala kontrola výkonu zmíněných alternativních trestů před pandemií nemoci covid – 19. Za hlavní výhodu můžeme považovat možnost osobního kontaktu který, jak se ukázalo ve výzkumu v době pandemie nemoci covid – 19 nic nenahradí nebo alespoň ne do takové míry, jakou osobní kontakt přináší. Pracovníci ho považují za klíčový. Metody, které pracovníci PMS využívali při kontrole jsou uvedeny v DC4.

Závěr lze shrnout, že byl značný rozdíl mezi kontrolou výkonu v době pandemie nemoci covid – 19 a před ní. Pracovníci se potýkali s mnoha bariérami při výkonu, ale zároveň se našly i určité přínosy, jež přinesla tato doba pro pracovníky PMS. Pokud bych měla vše shrnout, musím konstatovat, že hlavní cíl práce byl naplněn.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaký dopad měla pandemie nemoci covid – 19 na kontrolu výkonu alternativních trestů. Pro výzkum na toto téma byli vybráni pracovníci středisek PMS ze severních Čech.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je nejdříve obecně rozebrán pojem restorativní justice, kterým se PMS řídí a zasahuje tak do alternativních trestů, na něž je zaměřeno toto téma. Další důležitou teoretickou částí je vymezení pojmu Probační a mediační služba a její charakteristika činnosti, kterou vykonává se zaměřením na probaci, ve zkratce i na mediaci. Poté se již čtenář dostane k části o alternativních trestech, která o nich pojednává pouze obecně. Následují již přesněji specifikované kapitoly věnující se alternativním trestům - obecně prospěšné práce, domácí vězení a zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, na které je zaměřen výzkum práce. Zmíněné tresty jsou přesněji rozebrány a poskytují náhled, jak probíhá jejich výkon i kontrola při standardním režimu, respektive před pandemií nemoci covid – 19.

Následuje druhá část bakalářské práce praktická část, která se zabývá nejprve použitou výzkumnou metodou a poté interpretací dosažených výsledků. Pro výzkum byla vybrána metoda kvalitativní, protože jsem chtěla znát názor a zkušenosti pracovníků PMS na kontrolu výkonu alternativních trestů v době pandemie nemoci covid – 19, které jinak nelze získat než praxí pracovníků v této době. Dále bylo popsáno, jak probíhal výzkum a sbírání dat od pracovníků. Následovala část interpretace dosažených výsledků a jejich popis, což se promítlo v dílčích cílech.

Hlavní cíl praktické části byl naplněn. Je ukázáno, jak probíhala kontrola výkonu alternativních trestů ze strany probačních pracovníků před dobou pandemie nemoci covid – 19 a při ní. Klíčovým cílem práce bylo zjistit, jaký byl rozdíl mezi výkonem alternativních trestů před pandemií nemoci covid - 19 a při ní, s jakými nevýhodami či výhodami se pracovníci potýkali a jaké využívali metody. Výzkum zjistil, že největší rozdíl nastal v rámci komunikace, kde nastaly i určité bariéry. Před pandemií se komunikace při kontrole výkonu alternativních trestů řešila především osobním kontaktem, který nebyl v „covidové době“ možný kvůli vysokému riziku nákazy, a s tím spojeným ohrožením zdraví pracovníků a klientů. Byla proto zavedena určitá opatření, jež snižovala rizika nákazy. Osobní kontakty se omezily pouze na ty nejnnutnější. Začaly se více užívat metody telefonní komunikace a internetové komunikace formou emailů nebo

videohovorů přes platformu Skype. I v této nelehké době se však objevily i určité přínosy pro pracovníky.

Z celkového shrnutí výsledků vyplývá jisté ponaučení, které přineslo pro pracovníky i klienty jak klady tak i zápory. Pandemie nemoci covid – 19 umožnila využít určité metody, které mohou pracovníci nyní zakomponovat i do standardního modelu při kontrole výkonu trestů. Za největší negativum můžeme považovat omezení osobního kontaktu a ztrátu motivace odsouzených trest úspěšně dokončit. Bylo zjištěno, že i u alternativních trestů se stále mohou hledat další alternativní postupy, jak tresty kontrolovat, ale stále bude stát v popředí osobní kontakt, který je nenahraditelný.

Tato bakalářská práce je určena pro pracovníky Probační a mediační služby i zaměstnance jiných sociálních služeb, kteří se setkali také s bariérami při pandemii nemoci covid – 19. Nyní mohou některé z uvedených metod využít pro svoji praxi, pokud o nich dosud nevěděli nebo neměli povědomí, jak metodu zakomponovat do své praxe. Z bakalářské práce vyplývá jisté doporučení i ponaučení, jak postupovat v situaci, která nastala a jak se s ní „popasovat“. Podle mého názoru je patrné, že existují i další oblasti, které by se mohly podrobněji prozkoumat. Jedná se např. o zjištění, jaký měla dopad Pandemie nemoci covid – 19 na klienty odsouzené k výkonu alternativních trestů. Pracovník se může pouze domnívat, jak na něho daná situace působila, ale nemůže u odsouzených přesněji specifikovat možná vzniklá úskalí.

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Transformační tabulka	35
Tabulka 2 - Popis respondentů	37

Seznam použité literatury

- HOLÁ, Lenka. 2013. *Mediace a možnosti využití v praxi*. Praha: Grada.
- MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ, ed.. 2010. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 2. Praha: Portál.
- NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠTOVÍČKOVÁ, ed.. 2019. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: FHS UK.
- SVOBODA, Ivo. 2005. *Úvod do studia Mediace a probace*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- ŠÁMAL, Pavel. 2014. *Trestní právo hmotné*. 7., přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer.
- ŠČERBA, Filip. 2014. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě*. 2. vyd. Praha: Leges.
- ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka a Dagmar DOUBRAVOVÁ, ed. 2010. *Probace a mediaci: možnosti řešení trestných činů*. Praha: Portál.
- VÁLKOVÁ, Helena a Josef KUČHTA. 2012. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Beckovy mezioborové učebnice.
- VETEŠKA, Jaroslav. *Mediace a probace v kontextu sociální andragogiky*. 2015. Praha: Wolters Kluwer.
- ZEHR, Howard. 2003. *Úvod do restorativní justice*. Praha: Sdružení pro probaci a mediaci v justici.

Právní předpisy

Vyhláška č. 456/2009 Sb., o kontrole výkonu trestu domácího vězení

Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o probační a mediační službě)

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník

Zákon č. 114/2020 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Elektronická publikace

Alternativní tresty – Portál justice. 2017. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti České republiky [17.03.2022]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/web/msp/alternativni-tresty?clanek=obecne-informace>

Ukončení elektronického monitoringu – Naramky. 2022. *Naramky – Elektronický monitorovací systém* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://naramky.justice.cz/ukonceni-elektronickeho-monitoringu/>

Článek v tištěné seriálové publikaci

Konečná, Tereza. Vybrané otázky restorativní justice v České republice. 2015. *Časopis pro právní vědu a praxi*. **23**(2) (131 – 137) [online]. [cit. 06.04.2022]. Dostupné z:

[Zobrazit Vybrané otázky restorativní justice v České republice | Časopis pro právní vědu a praxi \(muni.cz\)](#)

10 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Otázky do rozhovoru

Příloha č. 2: Režimová opatření na pracovištích PMS podle vydaného stupně ohrožení

Příloha č. 1: Otázky do rozhovoru

SOUHRN VÝZKUMNÝCH OTÁZEK

Výzkumné otázky:

TO 1: Co komplikovalo kontrolu výkonu v době pandemie nemoci covid – 19 u alternativních trestů **obecně prospěšných prací, domácího vězení, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?**

TO 2: Jak pandemie nemoci covid – 19 ovlivnila průběh kontroly výkonu **již započatých** zmíněných alternativních trestů?

TO 3: Jak pandemie nemoci covid – 19 zasáhla do začátku průběhu kontroly výkonu u zmíněných alternativních trestů **před jejich zahájením?**

TO 4: S jakými druhy alternativních trestů byly největší potíže při jejich kontrole výkonu v době pandemie nemoci covid – 19?

TO 5: Setkal/a jste se v době pandemie nemoci covid -19 při kontrole výkonu alternativních trestů s bariérami, s jakými?

TO 6: Jak jste případné bariéry v době pandemie nemoci covid - 19 při kontrole výkonu alternativních trestů řešil/a? Jaké jste využíval/a metody při výkonu?

TO 7: Jaké bariéry vznikaly v rámci pandemie nemoci covid - 19 na straně „klientů“?

TO 8: Bylo možné podle Vás vzniklým bariérám předejít již v počátku, jakým způsobem?

Doplňující otázky:

Setkal/a jste se přímo na Vašem středisku s určitými bariérami vzniklými pandemií nemoci covid – 19, s jakými?

Myslíte si, že pandemie nemoci covid – 19 přinesla určité výhody?

Měli jste určené nějaké postupy, jak postupovat při kontrole výkonu trestu? Od koho?

Napadají Vás ještě nějaké další výhody či nevýhody při činnostech PMS, které se Vám staly v době pandemie nemoci covid – 19?

Demografické otázky:

Jakého jste pohlaví?

Jak dlouho pracujete v tomto oboru?

Příloha č. 2 – Režimová opatření na pracovištích PMS podle vydaného stupně ohrožení

PMS-Spr 02516/2020-034

Režimová opatření na pracovištích PMS podle vydaného stupně ohrožení							
	Druh opatření	I.	II.	III.	IV.	V.	OP
Kontakty v rámci PMS	Osobní kontakty s kolegy mimo pracoviště	Zvažovat, zda nestačí distančně	Jen se souhlasem KV/T ¹ a za režimových opatření jimi určených	Jen nelze-li jinak ² , určí T	Jen nelze-li jinak ² , určí T	Jen nelze-li jinak ² , určí T	Rouška, určí-li tak GOVZ, dále vždy u IV. a V.
	Kontakty mezi týmy A/B	-	Plánovaně se nesetkávají, jen do 15 minut, odstup 2 m, povolení VS/Ř,N,T ³	Žádné plánované kontakty, minimalizace i náhodných kontaktů	Časové oddělení na pracovišti i mimo ně	Časové oddělení na pracovišti i mimo ně	Rouška, určí-li tak GOVZ, či ten, kdo setkání povolil, vždy u IV. a V.
	Rozdělení společných prostor (kuchyňky, toalety ad.) pro týmy A/B	-	Doporučeno, rozhodne VS/T ⁴	Vždy, když technicky lze, určí konkrétně VS/T ⁴	Vždy, když technicky lze, určí konkrétně VS/T ⁴	Vždy, když technicky lze, určí konkrétně VS/T ⁴	-
	Setkání v rámci týmu (A/B)	-	Lze, je-li to účelné	Omezení na minimum	Jen zcela výjimečně, odstup 2 m	Jen nelze-li jinak ² , se souhlasem VS/T	Rouška, určí-li tak GOVZ, či ten, kdo setkání povolil, vždy u III., VI. a V.
Kontakty s jinými osobami (mimo klientelu a	Justiční pracovníci, policie, MSp apod.	Zvažovat, nestačí-li distančně	Zvažovat, nestačí-li distančně	Zvažovat, nestačí-li distančně	Jen s povolením KV/Ř, N,T ⁵	Jen s povolením KV/Ř, N,T ⁵	Rouška, určí-li tak GOVZ, či ten, kdo setkání povolil, vždy u IV. a V.
	Výběrová řízení	Ano, 2 m	Ano, 2m	Ano, 2m	Ano, 2m	Odkládají se	Rouška, určí-li

¹ Krajský vedoucí u terénních pracovišť (včetně zaměstnanců, kteří nejsou jejich podřízení, avšak mají pracoviště na střediscích), tajemník u ředitelství.

² V podstatě jen v pracovněprávních záležitostech, když je nutné předat dokument do vlastních rukou, není dostupná vhodná osoba z vlastního pracoviště (ev. týmu) a doručení „doporučeně“ není v tomto individuálním případě vhodné.

³ Vedoucí střediska u středisek (včetně zaměstnanců, kteří nejsou jejich podřízení, avšak mají pracoviště na střediscích), tajemník, náměstci, ředitelka u svých podřízených zaměstnanců na ředitelství.

⁴ Vedoucí střediska u středisek (včetně zaměstnanců, kteří nejsou jejich podřízení, avšak mají pracoviště na střediscích), tajemník u ostatních.

⁵ Krajský vedoucí u terénních pracovišť (včetně zaměstnanců, kteří nejsou jejich podřízení, avšak mají pracoviště na střediscích), tajemník, náměstci, ředitelka u svých podřízených zaměstnanců na ředitelství.

zaměstnan ce PMS)							tak OOVZ, vždy u II., III. a IV.
	Obchodní a j. jednání	Zvažovat, nestačí-li distančně	Omezit, jen zcela výjimečně – určuje KV/R, N, T ²	Neuskutečňují se	Neuskutečňují se	Neuskutečňují se	Rouška, určí-li tak OOVZ či ten, kdo setkání povolil
Kontakty s klienty na pracovišti	Vyhodnocení, zda nejde o rizikového klienta	Vyhodnocujte předem distančně nebo na začátku osobního kontaktu	Vyhodnocujte předem distančně	Vyhodnocujte předem distančně	Vyhodnocujte předem distančně	Vyhodnocujte předem distančně	
	Neobjednaní klienti	Bez omezení	Omezené, jen získání základních informací do 15 minut	Pouze klienti v akutní situaci na dobu nezbytně nutnou, nejvýše 15 minut, ostatní pouze upozornění, že se mají objednat telefonicky	Pouze klienti v akutní situaci, na dobu nezbytně nutnou, nejvýše 15 minut, ostatní pouze upozornění, že budou konzultace pouze telefonicky	Pracoviště je uzavřeno	Rouška, určí-li tak OOVZ, vždy u I., III., IV.
	Konzultace s klientem bez zvýšeného rizika	Bez omezení	Omezené, v odůvodněných případech, pauzy alespoň 10 minut	Omezené, v odůvodněných případech, pauzy alespoň 20 minut, odstup 2 m	Plánované konzultace se pozastavují	Pracoviště je uzavřeno	Rouška, určí-li tak OOVZ, vždy u I., R/N u III. a IV.
	Osobní kontakty s rizikovým klientem	Jen v případě nezbytné potřeby, pauzy alespoň 20 minut, odstup 2 m	Výjimečně, nelze-li účelu dosáhnout jinými formami komunikace, pauzy alespoň 20 minut, odstup 2 m	Pozastavují se	Pozastavují se	Pracoviště je uzavřeno	Vždy R/N
	Omezení návštěvních dnů na pracovišti	Pouze pro rizikové klienty, tj. tak, aby	Doporučuje se omezit návštěvní	Doporučuje se omezit návštěvní	Návštěvní hodiny nejsou	Pracoviště je uzavřeno	

		vystačila zásoba R/N ⁶ , určí VS	dny tak, aby vystačila zásoba R/N ⁶ , určí VS	dny tak, aby vystačila zásoba R/N ⁶ , určí VS			
Kontakty s klienty v terénu	Vyhodnocení, zda nejde o rizikového klienta	Vyhodnocujte předem distančně nebo na začátku osobního kontaktu	Vyhodnocujte předem distančně nebo na začátku osobního kontaktu, je-li tak nezbytné pro zachování účelu kontaktu	Vyhodnocujte předem distančně	Vyhodnocujte předem distančně	Vyhodnocujte předem distančně	
	Návštěvy klienta bez zvýšeného rizika - doma	Bez omezení	U EMS bez omezení, jinak pouze nepostačuje-li kontrola bez vstupu do domácnosti (zvenku, ode dveří, na zahradě), do 20 minut	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak pouze zcela výjimečně do 10 minut	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak pouze zcela výjimečně do 10 minut	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak pouze zcela výjimečně do 10 minut	Vždy R/N (ne u vizuální kontroly) Rukavice u EMS u II., III., IV. a V. stupně, štíty u EMS u III., IV. a V. stupně.
	Návštěvy klienta bez zvýšeného rizika - jiné prostředí	Bez omezení	Venkovní prostředí - bez omezení, vnitřní prostory pouze v odůvodněných případech	Venkovní prostředí - v odůvodněných případech, vnitřní jen výjimečně	Pozastavují se	Pozastavují se	Rouška, určí-li tak GOVZ, vždy u II., R/N u III., jae-li o vnitřní prostory, jinak rouška
	Návštěvy rizikového klienta - doma	Pouze v odůvodněných případech	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak pouze zcela výjimečně do 10 minut	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak pouze zcela výjimečně do 10 minut	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak se pozastavuje	U EMS bez omezení, ostatní jen vizuální kontrola, jinak se pozastavuje	Vždy R/N (ne u vizuální kontroly), rukavice a štíty vždy u EMS
	Návštěvy rizikového klienta - jiné	Pouze	Pouze zcela	Pozastavují se	Pozastavují se	Pozastavují se	Vždy R/N

⁶ Základní normativ jsou 3 respirátory na týden a PP, tento normativ může být změněn (s účinností od 1. dne následujícího týdne), a to pro jednotlivé stupně odlišně, pokynem odborného náměstka, v jeho nepřítomnosti tajemníka.

	prostředí	v odůvodněných případech	výjimečně				
Testování na alkohol a OPL	Klienti bez zvýšeného rizika	Bez omezení	V případech nařízených soudem nebo je-li to vzhledem k okolnostem nezbytné	Pozastavuje se	Pozastavuje se	Pozastavuje se	Vždy R/N + rukavice
	Rizikovní klienti	V případech nařízených soudem nebo je-li to vzhledem k okolnostem nezbytné	Pouze zcela výjimečně, v případech nařízených soudem a je-li to vzhledem k okolnostem nezbytné	Pozastavuje se	Pozastavuje se	Pozastavuje se	Vždy R/N + rukavice
	Omezení dnů určených pro plánované testování na pracovišti	VS omezí počty dnů pro plánované testování tak, aby vystačila zásoba R/N ⁵	VS omezí počty dnů pro plánované testování tak, aby vystačila zásoba R/N ⁵				
Hygienicko-epidemiologická opatření na pracovišti	Dezinfekce rukou	<ul style="list-style-type: none"> - při každém vstupu na pracoviště - po opuštění domácnosti, podle potřeby i v průběhu návštěvy - před a po testování - v dalších situacích, kdy došlo k rizikovému dotyku osoby či věci 	<ul style="list-style-type: none"> - při každém vstupu na pracoviště - před přestávkou na jídlo - před a po návštěvě domácnosti, podle potřeby i v průběhu návštěvy - před a po testování - v dalších situacích, kdy došlo k rizikovému dotyku osoby či věci 	<ul style="list-style-type: none"> - při každém vstupu na pracoviště - před přestávkou na jídlo - před a po návštěvě domácnosti, podle potřeby i v průběhu návštěvy - v dalších situacích, kdy došlo k rizikovému dotyku osoby či věci 	<ul style="list-style-type: none"> - při každém vstupu na pracoviště - před přestávkou na jídlo - před a po návštěvě domácnosti, podle potřeby i v průběhu návštěvy - v dalších situacích, kdy došlo k rizikovému dotyku osoby či věci 	<ul style="list-style-type: none"> - při každém vstupu na pracoviště - před přestávkou na jídlo - před a po návštěvě domácnosti, podle potřeby i v průběhu návštěvy - v dalších situacích, kdy došlo k rizikovému dotyku osoby či věci 	
	Dezinfekce předmětů, kterých se dotkl či mohl dotknout	- rizikový klient (po každé návštěvě	- rizikový klient (po každé návštěvě	- rizikový klient (po každé návštěvě	- rizikový klient (po každé návštěvě	- rizikový klient (po každé návštěvě	- rizikový klient (po každé návštěvě

		- rizikový zaměstnanec (zajistí sám) - COVID pozitivní zaměstnanec (po potvrzení)	- rizikový zaměstnanec (zajistí sám) - COVID pozitivní zaměstnanec (po potvrzení)	- rizikový zaměstnanec (zajistí sám) - COVID pozitivní zaměstnanec (po potvrzení)	- rizikový zaměstnanec (zajistí sám) - COVID pozitivní zaměstnanec (po potvrzení)	
Příjem dokumentů		Bez omezení	Příjem dokumentů zejména v elektronické podobě, při zachování možnosti i listinné podoby	Příjem dokumentů zejména v elektronické podobě, při zachování možnosti i listinné podoby, neupraví-li obecně závazný předpis jinak	Příjem dokumentů zejména v elektronické podobě, při zachování možnosti i listinné podoby, neupraví-li obecně závazný předpis jinak	Příjem dokumentů zejména v elektronické podobě, při zachování možnosti i listinné podoby, neupraví-li obecně závazný předpis jinak

Vysvětlení použitých pojmů a zkratk

Kontakt	Kontaktem se rozumí osobní setkání ve vnitřních i venkovních prostorách; kontakty distanční, včetně distančních konzultací, nejsou omezením kontaktů ve smyslu této přílohy nijak dotčeny
KV	Krajský vedoucí
N	Náměstek
PP	Probační pracovník (tj. probační úředník, asistent, včetně EMS a poradců pro oběti)
OOVZ	Orgán ochrany veřejného zdraví
OP	Ochranné pomůcky
Rizikový klient	Klient, se zvýšeným rizikem, jak jej definuje § 3 odst. 3 MP14/2020
Rizikový zaměstnanec	Zaměstnanec se zvýšeným rizikem, jak jej definuje § 2 odst. 2 O15/2020 a MP 13/2020
R/N	Respirátor/nanorouška
Ř	Ředitelka PMS
T	Tajemník pro vnitřní řízení
VS	Vedoucí střediska